

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**SPORCULARDA ÜNİVERSİTE SPOR ORTAMI
İLE PROFESYONELLİK DÜZEYLERİ
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mücahid Hamza ÇETİN
ORCID: 0000-0002-3688-7809

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Alparslan İNCE

ORDU-2024

ONAY

Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Mücahid Hamza ÇETİN tarafından hazırlanan ve Prof. Dr. Alparslan İNCE danışmanlığında yürütülen “Sporcularda Üniversite Spor Ortamı ile Profesyonellik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı bu tez, jürimiz tarafından 07 / 08/ 2024 tarihinde oybirliği ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Alparslan İNCE

Başkan : Doç. Dr. Burcak CEVAHİRCİOĞLU İmza.....
Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı
Ordu Üniversitesi

Jüri Üyesi : Prof. Dr. Alparslan İNCE İmza.....
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Ordu Üniversitesi

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Nihat SARIALİOĞLU İmza.....
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Giresun Üniversitesi

ONAY

... / ... / 20... tarihinde enstitüye teslim edilen bu tezin kabulü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun/...../20... tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../20...

Prof. Dr. Dilek KÜÇÜK ALEMDAR
Enstitü Müdürü V.

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Mücahid Hamza ÇETİN

TEŞEKKÜR

Tüm lisansüstü eğitimim boyunca her konuda bilgi, birikim ve tecrübelerini benden esirgemeyen, sabırlı, üreten, yol gösteren ve paylaştan, her konuda yanımda olduğunu hissettirerek motive eden değerli danışmanım Prof. Dr. Alparslan İNCE'ye ve Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ailesine teşekkürü borç bilirim. Tez çalışmam boyunca sabır ve anlayış gösteren değerli eşim Betül ÇETİN'e ve beni bugünlere getiren, her zaman yanımda olan ve desteklerini hep hissettiğim aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak oğlum Erbatur ÇETİN'e...

Çabuk büyü, çabuk yetiş tez oğul...

Mücahid Hamza ÇETİN

ÖZET

SPORCULARDA ÜNİVERSİTE SPOR ORTAMI İLE PROFESYONELLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Amaç: Bu çalışmanın amacı sporcularda üniversite spor ortamı ile profesyonellik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel nitelik taşıyan ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Çalışma evrenini Türkiye'deki 18 yaş ve üzeri sporcular oluşturmaktadır. Örneklemi ise Ordu, Samsun, Giresun ve Gümüşhane illerinde bulunan spor yükseköğretim programında öğrenim gören sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Üniversite Spor Ortamı Ölçeği ve Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği kullanılmıştır. Verilere uygulanan normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. İstatistiksel analizlerde Student t testi, tek yönlü varyans analizi, Tukey çoklu karşılaştırma testi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmada katılımcıların cinsiyet, gelir durumu, spor yaşı, üniversite ve sınıf değişkenlerine göre ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmezken; yaş, spor türü ve sporcu lisansı değişkenlerinde bazı alt boyut ve toplam puanlarda anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Sporcuların üniversite spor ortamı ile profesyonelizm puanları arasında ise pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Çalışma sonuçlarına göre 26 yaş ve üzeri sporcuların 18-25 yaş aralığındaki sporculara göre profesyonellik düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş arttıkça profesyonellik düzeyinin de artması beklenmektedir. Sporcuların zamanla daha fazla deneyim kazanacağı ve bunun neticesinde daha profesyonelce yaklaşım sergileyeceği söylenebilir. Takım sporcularının ise bireysel sporculara göre spor ortamı puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin ise üniversitelerde düzenlenen spor organizasyonlarının daha çok takım sporlarına göre olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Geleneksel branşlarda düzenlenen organizasyonların bireysel sporlara göre daha fazla olduğu düşünülmektedir. Spor yükseköğretim kurumlarının ve ilgili spor federasyonlarının bireysel sporlara yönelik organizasyon sayısını artırması önerilmektedir. Böylece bireysel sporlarla uğraşan sporcuların becerilerini sergilemeleri ve deneyim kazanmaları beklenebilir. Son olarak sporcuların üniversite spor ortamı düzeyleri arttıkça profesyonellik düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Üniversite spor ortamı, spor yükseköğretim kurumlarındaki ders müfredatı, yerleşke içerisindeki tesisler ve spor kulüpleri ile ilgilidir. Bu faktörlerin kaliteli ve amaca uygun hizmet etmesinin, sporcuların profesyonellik düzeylerine olumlu anlamda etki edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu, Spor Yükseköğretim Kurumu, Spor Ortamı, Profesyonelizm

ABSTRACT

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY SPORTS ENVIRONMENT AND PROFESSIONALISM LEVELS IN ATHLETES

Aim: The aim of this study is to examine the relationship between the university sports environment and the level of professionalism among athletes.

Material and Method: The study was conducted using a relational survey model, which is a descriptive approach among quantitative research methods. The population of the study consists of athletes aged 18 and above in Turkey. The sample consists of student-athletes enrolled in sports higher education programs in the provinces of Ordu, Samsun, Giresun, and Gümüşhane. In the study, data were collected using a personal information form, the University Sports Environment Scale, and the Professionalism Scale for Athletes. The normality test applied to the data indicated that the data followed a normal distribution. Statistical analyses included the Student's t-test, one-way analysis of variance, Tukey's multiple comparison test, and Pearson correlation analysis.

Results The study found no significant differences in scale scores based on participants' gender, income status, years of involvement in sports, university, and class variables. However, significant differences were identified in some sub-dimensions and total scores based on age, type of sport, and athlete licensing variables. A positive and moderate level of significant relationship was found between athletes' scores in the university sports environment and professionalism.

Conclusions: According to the study results, it was determined that athletes aged 26 and above have a higher level of professionalism compared to athletes in the 18-25 age range. Based on this, it's expected that as age increases, the level of professionalism also increases. It can be stated that athletes will gain more experience over time, leading to a more professional approach. It is observed that team athletes have significantly higher sports environment scores compared to individual athletes. This could be attributed to the fact that sports events organized in universities are more focused on team sports than individual sports. It is believed that the number of events organized in traditional sports branches is higher compared to individual sports. It is recommended that sports higher education institutions and relevant sports federations increase the number of events for individual sports. This is expected to allow athletes participating in individual sports to showcase their skills and gain experience. Lastly, it was determined that as athletes' university sports environment levels increase, their professionalism levels also increase. University sports environment is related to the course curriculum in sports higher education institutions, facilities within the campus, and sports clubs. It is believed that these factors providing quality and purposeful services will positively impact athletes' professionalism levels.

Keywords: Athlete, Sports Higher Education Institution, Sports Environment, Professionalism

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ.....	I
TEŞEKKÜR	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII
TABLolar DİZİNİ	VIII
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	IX
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Spor	3
2.1.1.Sporun Alt Boyutları	4
2.1.1.1 Sporun Sosyo – Kültürel Boyutu.....	4
2.1.1.2.Sporun Fiziksel Boyutu	5
2.1.1.3. Sporun Toplumsal Boyutu.....	5
2.2. Spor Ortamı	6
2.2.1.Spor Ortamından Sorumlu Kuruluşların Roller ve Görevleri	10
2.2.1.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı.....	10
2.2.1.2. Yerel Yönetimler.....	11
2.2.1.3. Federasyonlar ve Kulüpler	12
2.2.1.4. Sivil Toplum Kuruluşları	13
2.2.1.5 Üniversiteler	13
2.2.2. Spor Ortamını Oluşturan Faktörler	14
2.2.2.1. Spor Dersleri	14
2.2.2.2 Spor Tesisleri	16
2.2.2.3. Üniversite Spor Takımları	17
2.2.2.4. Üniversite Spor Kulüpleri	17
2.3. Profesyonel.....	18
2.3.1. Profesyonellik.....	19
2.3.2. Profesyonelizm.....	22
2.3.2.1. Profesyonelizmin Alt Boyutları.....	22
2.3.3. Sporcularda Profesyonelizm.....	24

3. GEREÇ VE YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Türü	25
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri	25
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	25
3.4. Veri Toplama Araçları.....	25
3.5. Araştırma Planı	26
3.6. Verilerin Toplanması/Araştırmanın Uygulanması ve Zamanı	27
3.7. Verilerin Analizi.....	27
3.8. Araştırmanın Etik Yönü.....	27
3.9. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	28
4. BULGULAR.....	29
5. TARTIŞMA.....	36
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
6.1. Sonuçlar.....	47
6.2. Öneriler.....	47
KAYNAKLAR.....	49
EKLER.....	58
EK 1. Etik Kurul İzni	58
EK 2. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Kullanım İzni	59
EK 3. Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği Kullanım İzni	60
EK 4. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği	61
EK 5. Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği	62
ÖZGEÇMİŞ.....	63

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa No
Şekil 2.1. Spor Ortamı Planlaması.....	10
Şekil 2.2. Profesyonelizmin Alt Boyutları	23

TABLÖLAR DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo 3.1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Ortalama, Standart Sapma, Çarpıklık-Basıklık ve İç Tutarlık Değerleri.....	27
Tablo 4.1. Katılımcıların Kişisel Bilgileri ve Frekans Dağılımları	29
Tablo 4.2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	30
Tablo 4.3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	30
Tablo 4.4. Katılımcıların Gelir Durumuna Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	31
Tablo 4.5. Katılımcıların Spor Türüne Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	32
Tablo 4.6. Katılımcıların Spor Yaşına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	32
Tablo 4.7. Katılımcıların Sporcu Lisansına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	33
Tablo 4.8. Katılımcıların Üniversitelerine Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	34
Tablo 4.9. Katılımcıların Sınıfına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri	34
Tablo 4.10. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği ile Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği Arasındaki İlişki	35

SİMGELER VE KISALTMALAR

ASFK	:	Amatör Spor Federasyonları Kulübü
BBK	:	Büyükşehir Belediye Kanunu
BK	:	Belediye Kanunu
ÖBESTY	:	Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği
SBF	:	Spor Bilimleri Fakültesi
SİPÖ	:	Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği
SKS	:	Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı
SKSFK	:	Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu
STİGM	:	Sivil Toplum İlişkiler Genel Müdürlüğü
TASKK	:	Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
TCA	:	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TMOK	:	Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
TSV	:	Türk Spor Vakfı
TÜSF	:	Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu
ÜSF	:	Üniversite Spor Federasyonu
ÜSOÖ	:	Üniversite Spor Ortamı Ölçeği
YÖK	:	Yükseköğretim Kurumu
YÖKK	:	Yükseköğretim Kanunu
YÖKSKSDB	:	Yükseköğretim Kurumlan, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği
YÖKYHK	:	Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu

1. GİRİŞ

Spor bireylerin hem bedenlen hem de ruhen kendilerini iyi hissetmelerinde etken eylemlerden biri olarak karşımıza çıkabilmektedir. Spor yapan bireyler yaşamlarında daha rahat, iletişim becerileri yüksek ve takım çalışmalarına zorlanmadan uyum sağlamaktadırlar. Spor yapılan ortamlarda sporcularda beğenilme arzusu ve takdir görme isteği görülebilmektedir. Sporcu bu ortamlar sayesinde yeteneklerini sergilerken bir yandan da yapmış oldukları spor branşında kendilerini ustalaştırma, bilgilerini güncelleme, yeni teknikler deneme imkânı bulabilmektedir. Buda sporcunun kendi branşında profesyonelliğe giden yolda ilk adım olarak karşımıza çıkmaktadır (Özmen, 1999).

Üniversitelerdeki spor ortamları, sporcular için hem bilimsel hem de atletik anlamda ilerleyişlerini desteklemek için uygun ortamlardır. Bu ortamlar sayesinde sporcular sosyalleşecek, farklı sporcular ile iletişim içerisinde olacak ve yenilikler ile tanışacaklar. Bir grubun veya bir takımın parçası olan sporcular ellerindeki tüm imkanları kullanarak kendilerini geliştirmeye bazen rekabet bazen ise kendini gösterme çabası içerisinde girerek gelişimlerine katkıda bulunacaklardır. Sporcu profesyonelizmi ise sporcunun üniversite spor ortamları sayesinde kendi kariyeri hakkında karar vermesine, yapmış olduğu spor hakkında profesyonel bir sporcu olarak devam etmesi için bir basamak olabilmektedir (Özşaker, 2014).

Üniversitelerin sporculara sunmuş olduğu olanaklar ve imkanlar, sporcuların kendi branşlarında ilerlemelerine katkı sağlayacağı gibi bir birey olarak da gelişmelerine olanak tanımaktadır. Bu sayede sporcuların hem yaşamların da hem de saha da başarılı bir birey olmaları hedeflenmektedir. Üniversite spor ortamları sporcuların profesyonel hayatın başlangıcında büyük bir rol oynamaktadır. Sporcuların üniversitelerin sunmuş olduğu hizmetler sayesinde gelişim göstermeleri ve yapmış oldukları spor branşını profesyonel olarak devam ettirmeleri bunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Üniversite spor ortamları sporcuların kendilerini geliştirerek rekabet ortamı sağlar. Böylelikle sporcular temel teknik ve bilgilerini pekiştirirler. Üniversiteler öğrencilere eğitimlerini devam ettirirken spor yapmalarına olanak tanır. Üniversite spor ortamında kendini keşfeden ve geliştiren sporcular kulüplerin ilgisine daha kolay ulaşabilirler böylelikle yapmış oldukları sporu

profesyonel olarak yapmaya devam edebilmektedirler. Özellikle sosyal meydanın yaygın kullanılması bireylerin yeteneklerini sergileyebilme ve böylelikle keşfedilmesi daha kolay olacağından sporcuların için profesyonel bir hayata adım atmalarında yardımcı olabilmektedir (Güngör vd., 2022).

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Spor

Spor, bireysel veya takım halinde yapılan, kendine has normları olan, genel olarak yarışmaya dayalı fiziksel ve içgüdüsel marifetlerin ilerlemesini sağlayan hem öğretici hem de eğlendirici uğraşlardır (Mengütay, 1997).

Spor birçok bakış açısından ele alınabilir. Çok yönlü bir etkinlik olan spor, sporu yapan yani sporcuya göre galip gelme hırısı, bir oyuncuya göre estetik bir görünüm ve topluma göre bir ayna misali toplumu biçimlendiren ve yön veren etkili bir araçtır. Sporun kültürel, sosyal ve iktisadi bir olgu olarak toplumsal bir kurumdur. Spor bu açıdan ele alındığında çok farklı boyutlardan oluşan toplumlara yön veren geniş bir bakış açısı sunmaktadır (Fişek, 1998).

Spor, insanın doğayla savaşırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı araçsız savaşım yöntemlerini, boş zamanındaki artışa paralel olarak tek ya da topluca barışçı biçimde ve benzetim yoluyla, oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma için kullanılmasına dayalı olarak, estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir (Fişek, 1998).

Spor çok yönlü bir etkinliktir. Temelde sporun ortaya çıkışı insanın doğayla olan mücadelesini kazanmasıyla farkında olmadan geliştirdiği becerilere dayandığı görülmektedir. Vücut becerileri, mukavemet ve taktiksel düşüncenin gelişmesi gibi yeni yetenekler ortaya çıkmıştır. Spor bu süreç içerisinde gelişen ve değişen araç, gereç ve savaş aletleri ile de gelişim göstermektedir. Boş zamanın artmasıyla beraber spor bu yetenek ve taktikler kullanılarak bireylerin oyunlar oynamaya, eğlenceli zaman geçirme amacıyla kullanılmıştır. Bu açıdan bakıldığı zaman spor sadece bedensel bir aktivite olmaktan çıkmış bireylerin rahatlamak ve eğlenmek gibi aktiviteler için kullanılan bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun birçok önemli boyutları bulunmaktadır. Estetik boyutu; sporun görsel yönünü temsil ederken, teknik beceriler; sporun zihinsel anlamda bireyin gelişimini desteklemektedir. Fiziksel boyut sporun bireyi bedensel olarak gelişimini ve dayanıklılığı arttırdığını ifade eder. Rekabetçi boyut yarışma birimini temsil etmektedir. Toplumsal boyut ise sporun toplumlara vermiş olduğu rolü ve bu sayede toplumları nasıl etkisi altına aldığını göstermektedir (Fişek, 1998).

Spor bir bireyin karakterini biçimlendirmek ve karakter bireyselliğini modernleştirmek düşüncesiyle önerilen bir düzen olduğunu ifade edilmektedir. Aynı zamanda, idarecilerin enerjiyi yönlendirmek için sporu bir araç olarak kullanabileceğini belirtiyor. Spor sadece bedensel sağlığı beslemekle kalmayıp, aynı zamanda bireyin zihinsel ve şahsi gelişimine de katkı sağlayabileceğini belirtilmektedir. Bununla birlikte, sporun liderlik ve idare alanında da etkileyici bir araç olarak kullanılabileceği belirtilmektedir (Özmen, 1999).

Spor, insanların fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklemek için önemli bir araçtır, bireylerin kişiliğini şekillendirip karakter özelliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Spor, bireylere çeşitli bilgi, beceri ve yetenekler kazandırabilir. Bireylerin çevresine daha iyi adapte olmalarını kolaylaştırabilir. Spor, bireyler, toplumlar ve ülkeler arasında dayanışma, bir araya gelme ve barışı teşvik edebilir. Bireylerin mücadele etme yeteneklerini ve dayanıklılıklarını artırabilir. Belirli kurallara göre yapılan mücadelelerle heyecan ve rekabeti içerir. Sporda amaç, yarışmada üstün gelmek ve başarı elde etmektir. Sporun çok yönlü ve çok faydalı bir aktivite olduğu vurgulanıyor. Sporun dünya genelinde yaygınlaşarak evrenselleştiği belirtiliyor, sporun sadece bir fiziksel aktivite olmanın ötesinde, bir toplumun gelişimine, bireylerin kişisel büyümesine ve uluslararası dayanışmaya katkı sağlayan çok boyutlu bir etkinlik olduğunu ifade edilmektedir (Yıldıran vd., 1993).

Öte yandan spor aracılığıyla bireyler bir takıma veya gruba dahil olduktan sonra yalnızlık hissinden uzaklaşırlar. Bir spor takımının başarılı olması veya başarısız olması durumunda takımla bütünleşerek bu durumu kendine yansıtır. Tek başınayken coşku göstermez ama grup halinde bu coşku doruklara çıkmaktadır. Bundan dolayı psikiyatristler spor ortamlarını bir tür klinik olarak görmektedirler. Tek başınayken bastırılmış olan duygular grup halinde olunca dışarı atılması psikiyatristlerce rehabilitasyon alanları olarak görülmektedir (Tezcan, 1997).

2.1.1.Sporun Alt Boyutları

2.1.1.1 Sporun Sosyo – Kültürel Boyutu

Spor, bireyler üzerinde etki ve tepki zamanlamalarında, bireylerin birbirleri ile olan iletişim becerileri kullanarak başarı – başarısızlık durumlarında kendilerini

gerçekleştirme yeteneğini kazanmalarına zemin sağlayan; tam tersi bir durumda eylemleri test etme fırsatı olmayan, sonuçların ön görülemediği, tutarsız aksiyonlar sergileyen bireylerin olması kaçınılmaz bir hale gelebilmektedir (Özlü vd., 2022). Yükseköğretim gören öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada öğrencilerin yaşamlarında karşılaştıkları zorlukların üstesinde gelmede, spor yapan öğrenciler daha başarılı olurken yapmayan öğrencilerin bu konuda pasif kaldıkları, grup çalışmaları, zamanını doğru kullanma, etkileşim ve liderlik gibi durumlarda spor yapan öğrencilerin başarı sergiledikleri gözlemlenmektedir (Çolak vd., 2022).

2.1.1.2.Sporun Fiziksel Boyutu

Fiziksel aktivitelerin kişilerin yaşamlarını sağlıklı bir biçimde devam ettirmeleri konusunda etkili olmasının yanı sıra ufak yaşlarda fiziksel aktivitelere katılım sağlayan kişilerin ilerleyen yıllarda hastalıklara yakalanma ihtimallerini ortadan kaldırması hatta bazı hormon sorunlarını kontrol altına alma konusunda etkili olduğu bilinmektedir (Kolukisa ve Dizdar, 2022). Sağlıklı kişilerin yetişmesinde düzenli yapılan fiziksel aktivitelerin rolü oldukça büyük olması öte yandan yenilikçi bir topluluğun meydana gelmesinde de katkı sağlamaktadır (Çingöz vd., 2017). Yenilikçi bir topluluğun meydana gelebilmesinde fiziksel aktiviteye katılım oranını yükseltebilmek ve fiziksel aktivitenin sürekliliğini sağlamış olmak gereklidir. Bu sebeple de fiziksel aktiviteye bağlanma oranında pozitif bir artış görülebilmektedir (Çingöz ve Mavibaş, 2022)

2.1.1.3. Sporun Toplumsal Boyutu

Yoğun iş ve telaşlı bir hayat süren bireylerin stres atma ve tekrardan iş yapabilme enerjisine kavuşabilmek adına spor yapmaya eğilim gösterirler. Spor huzurlu, birlik içinde bir topluluğun oluşmasına hizmet etmektedir. Ulusal ve manevi duygularımızın gelişmesinde önemli bir rol oynayan spor toplumun ortak bir paydada kimlik bulmasına katkı sağlamaktadır (Gümüşdağ vd., 2022). Bireyin kimlik karmaşasında kendini bulma, başka toplulukları etkisi altına alma ve toplumları sürükleme noktasında sporu tüm topluluklar kullanmış ve bireyleri bu sayede etkilemiştir (Gözen ve Yenel, 2022). Ortak prensiplere sahip topluluklar da hayatın düzenlenebilmesi için alınan kararlar daha etkili ve

uygulama noktasında daha hızlı olduğu görülmektedir. Bunu nedeni ise prensipleri ortak olan toplulukların düzenlemeleri ve uygulamaları daha basit ve anlaşılır olmuş, bu sayede toplumlar refah içinde güvenli ortamlarda olmasını beraberinde taşımaktadır (Şahan, 2008; Yıldız ve Çetin, 2018)

2.2. Spor Ortamı

Yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin deneyimleri öğrenci – eğitim kurumu arasındaki etkileşime dayanmaktadır. Bu durum öğrencide fiziksel ve ruhsal açıdan gelişimin artmasının yanı sıra bilgi birikimi ve becerilerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Yani, öğrencinin yükseköğretim kurumuna karşı düşünceleri bu etkileşimlerle doğrudan bağlantılıdır (Gentile vd., 2007). Bu etkileşimin ortaya çıktığı sosyal alanlar eylemlerin belirlenmesinde temel etken olarak kabul görülmektedir (İlhan ve Çetin, 2014).

Sosyal bağlar arasında etkili olan spor daha sağlıklı bir yaşayış biçimine zemin hazırlamaktadır. Bu sporun sadece bedensel sağlık için değil aynı zamanda üniversite ortamında da ciddi bir rol oynadığını göstermektedir. Üniversite yerleşkeleri içerisinde yer alan spor ortamları, öğrencilere sağlıklı bir yaşam aşlamak için uygun ortamlar olarak görülmektedir. Spor ve rekreatif etkinliklerin, bedensel sağlığı korumanın yanında öğrencinin stresini azaltması, sosyal bağlarını kuvvetlendirmesi ve öğrencinin daha düzenli bir yaşam sürmesini destekleyeceği düşünülmektedir. Bununla beraber öğrencide takım çalışmaları, liderlik yetenekleri ve zamanını doğru kullanma gibi yeteneklerini gelişmesinde olumlu etki göstereceği söylenmektedir. Öğrencinin motivasyonunu yükseltmesi ve amaçlarına ulaşması gibi konularda tecrübe edinmelerine de imkân tanınması beklenmektedir. Nihayetinde bu ortamlar öğrencinin refah seviyesini yükselteceği ve geri kalan yaşamında yararlı olabilecek alışkanlıklar kazandıracığı söylenebilir. Netice itibarıyla birçok araştırmacı, yükseköğretim kurumlarında sporun ne denli önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir (Belch vd., 2001). Ayrıca, öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılmasıyla beraber; kaygı düzeylerinde azalma olması benlik saygınlığında artış görünmesi bilimsel ilerleyişi etkilediği ve sosyal uyumu kolaylaştırdığı tespit edilmiştir (Evans vd., 2013; Huesman vd., 2009).

Öğrencilerin spor ortamları ile kazanım gösterdikleri deneyimler, tutumlarını biçimlendirerek davranışlarını etkilemektedir. Yani düzenli bir şekilde spor yapmak ve grup halinde hareket etmek disiplin, görev üstlenme ve iş birliği gibi kazanımları kuvvetlendirmektedir. Bu kazanımlar sayesinde öğrenci okul ve okul dışı hayatında daha olumlu ve yapıcı tutumlar sergileyecektir. Tutumlar genel olarak tecrübelerle dayanarak biçimlenir ve kalıcı olabilmesi için daimilik ve tekrarın önemi göz ardı edilmemelidir. Düzenli olarak spor ortamlarına dahil olan öğrencilerin kazanımları pozitif yönde artacaktır ve tutumları kalıcı olacaktır. Bu dönemde öğrencileri doğru bir şekilde yönlendiren öğretmenler ya da antrenörlerin rolleri de önem taşımaktadır (Ayyıldız, 2022).

Öğrencilerin tutumlarında pozitif yönlü biçimlenmesinde kilit nokta öğretmen/antrenörlerin tutumları olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda tutum; bireyi belli insanlar, nesneler ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilimler olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin üniversite spor ortamlarına yönelik görüşlerinin, üniversite sonrası yaşantılarında spora yönelik tutumlarının şekillenmesinde önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Gelişim açısından yükseköğretim kurumları öğrenciler için çok önemli olarak görülmektedir. Kurum, öğrencilerin sadece akademik açıdan değil, sosyal, kültürel ve bireysel gelişimleri için de şüphesiz önemli alanlardır. Bu bakımdan spor, öğrencinin gelişimi için çok etkili bir araçtır. Üniversite kampüslerinde spor tesisleri ve kulüpleri, öğrencilere hem fiziksel hem de zihinsel sağlık açısından destek olabilir. Bu tesislerde yapılan aktiviteler, öğrencilerin birbirleriyle daha fazla etkileşime geçmelerine ve ortak bir amaç etrafında bir araya gelmelerine olanak tanımaktadır. Yükseköğretim kurumları içerisinde spor çok geniş bir kapsama sahiptir (Yılmaz ve Esentürk, 2020).

Kampüs içerisinde olan sporcular sadece kendi başarıları üzerinde değil ayrıca diğer öğrenciler üzerinde de genel anlamda bir etki bırakmaktadırlar. Sporcular sadece kendi grupları ile değil de diğer öğrencilerle de beraber iletişim kurarak bireysel becerilerini geliştirmiş olacaklardır. Bu sayede sadece sporcular değil diğer öğrencilerinde iletişim becerileri gelişecek ve sosyal yaşantıları olumlu yönde etkilenecektir. Spor, birleştiriciliği ile öğrenciler arasındaki farklı gruplarının birbirleri arasında etkileşim kurmalarına yardımcı olmaktadır. İster takım sporları olsun ister ortak spor etkinlikleri olsun öğrencilerin birbirleri arasında dayanışmayı arttırması ve

takım ruhunu ortaya çıkarması ile kampüs içerisinde bir kitle duygusu ortaya çıkartmaktadır. Ayrıca bu etkinlikler sadece spor yapan öğrenciler için değil diğer öğrenciler için de bütünleştirici bir unsurdur. Bu etkinlikler sayesinde öğrencilerin başarı oranları artacaktır öyle ki disiplinli bir şekilde yapılan fiziksel aktiviteler ruhsal sağlığı pozitif yönde etkileyerek öğrenme performansını attırması beklenmektedir. Spor etkinliklerinin öğrenciler üzerinde yaşam tarzlarını disipline etmesi gibi etkileri olacaktır. Spor organizasyonları ya da takım sporları belli başlı kurallara dayanmaktadır. Bu kurallara uymaya çalışarak öğrenciler sorumluluk alma ve kural dışı eylemlerden kaçınarak kurallara saygı duyma yetisini geliştirmeye yardımcı olacaktır (Yılmaz ve Esentürk, 2020).

Hedeflerine ulaşmak için en önemli odak noktası üniversite spor ortamlarıdır. Hedeflerine ulaşmak isteyen sporcu disiplinli, kararlı ve sürekli çaba içerisinde olmalıdır. Üniversite seviyesinde spor yapan öğrenci, kampüs ortamında kendisine belirlediği hedefe odaklanarak hareket edecektir. Hedefe bağlılık, sporcular için başarı basamaklarını çıkmasında önemli bir faktördür. Bireysel başarıyı geliştirmek, bulunduğu takıma katkıda bulunmak ve diğer arkadaşları ile rekabet içerisinde olmak hedefe giden yolda sporcunun bağlılığını arttıracak etkenlerdir. Bunun gibi hedeflere odaklanan sporcular yapılan antrenmanlarda daha istekli olacak, bireysel gelişimi için daha disiplinli hareket edecek ve daha fazla çaba sarf edecektir. Başarılı olma isteği ve hedefe odaklanma, sporcunun motivasyonunu arttırabilir. Buda sporcunun performansını geliştirmek için gerekli antrenmanlara ve çekişmelere daha azimli ve istekli bir biçimde katılmasını sağlamaktadır. GÜdülenme etkeni hedef bağlılığının yaşanmasında çok önemli bir etkidir. Sporcuların içsel motivasyonları, hedeflerine ulaşmak için gerekli olan süreçte onları destekleyebilir. Üniversite spor ortamı, bu motivasyonu artırabilecek birçok fırsat sunabilir. Örneğin, antrenörlerin rehberliği, takım içi destek ve kampüs içindeki spor etkinlikleri, sporcuların hedeflerine ulaşma yolunda destekleyici olabilir (Süleymanoğulları vd., 2021). Hedeflere kavuşmada kuvvetli bir amaca yoğunlaşmak ve motivasyon, zafer için kritik bir etkidir. Hedefine kararlı bir şekilde odaklanan ve gereken gayreti sarf eden bireyler başarıya bir adım daha yaklaşırlar. Bu sebepten dolayı amaca dönük kuvvetli bir motivasyon hedefe varma noktasında kayda değer bir üstünlük sağlayabilmektedir (Latham, 2003).

Üniversitedeki spor ortamı sporcuların amaçlarına bağımlılık ve erişme noktasında önemli bir etkidir. Üniversite spor ortamı, sporculara birçok yarar sağlayabilir ve amaçlarına ulaşma noktasında motivasyonlarını artırabilir. Hedefe bağlanma kişinin varmak istediği noktayı ne derece istediğine, motivasyon ve azmini yansıtmaktadır. Birey hedefe ne kadar güçlü bir şekilde bağlıysa, hedefe ulaşmak için her türlü zorluklarla baş edebilecek direnci ve inancı ortaya koyabilmektedir. Üniversite spor ortamı da sporcuların hedeflerine olan bağlılıklarını ve inançlarını arttırabilmektedir. Çünkü bu ortam sporcunun hedefine odaklanmasını sağlayabilmektedir. Profesyonel ekipler ve takım arkadaşları sporcunun hedefine ulaşması için yardımcı olmaktadır. Öte yandan ekip ortamı ve rekabet ile beraber sporcular hedeflerine daha güçlü bir şekilde bağlanacaklardır. Böylelikle spor ortamında yüksek seviyelerde motivasyon görülebilmektedir. Hedef bağlılığı sporcuların performanslarını da etkileyebilmektedir. Hedefine varma noktasında kararlı olan sporcular yaptıkları antrenmanları daha ciddiye alarak yapılan çalışmanın daha verimli geçmesini sağlayabilirler (Çekçeoğlu, 2019). Hedefe bağlılık bireyin ulaşmak için sergilediği kararlılık ve inançtır. Zaman geçtikçe hedefe ulaşma noktasında engellerle karşılaşan bireyler pes etmeden daha fazla çaba gösterme eğilimi sergilemektedirler. İş bu eylem bireyin hedefine ulaşma noktasında gösterdiği direnç davranış modeli olarak açıklanmaktadır (Hollenbeck ve Klein, 1987).

Birçok spor ortamına katılım gösteren birey için sağlıklı bir hayat sürmesi, huzurlu ve daha üretken yaşaması beklenebilmektedir (Borges, 2014). Bu sebeple spor, insan sağlığı ve refah seviyesi iyileştirmesinde önemli bir rol üstlendiği vurgulanmalıdır. Üniversiteler, öğrencilerin akademik açıdan geliştirmeyi hedefleyen ve birçok mesleki gruplara eğitim veren kurumlardır. Bu sebeple görülmelidir ki sosyal ve sportif etkinlikler öğrenciler için önemli faaliyet alanlarıdır. Bu ortamlar öğrencinin özgüveni geliştirir, hızı ve etkin kararlar almasını sağlar ve kendini kontrol etme gibi özellikler kazandırmaktadır. Öğrenci kendi öz becerilerinin farkına varabilir ve yeteneklerinde artış görülebilmektedir (Sivrikaya ve Pehlivan, 2015).

Öğrencilerin katıldıkları spor etkinliklerin öğrenci üzerinde etkisi hakkında birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmalarda, öğrencilerin katılım gösterdikleri spor ortamları öğrencinin akademik başarısını pozitif yönde etkisini ortaya koymuştur. Bu faaliyetlere katılım sağlayan öğrencilerin sosyal çevrelerini genişletmelerini,

akademik performanslarını geliştirmelerini, sağlıklı bir çalışma ortamını elde etmelerini ve disiplin anlayışını st seviyeye çıkarmalarını sağlamaktadır. Spor ortamlarında yer almak öğrencilerin mutlu olmasını ve yaşamdan haz almalarını sağlar (akır ve Erbaş, 2021). Üniversite spor ortamı, öğrencilerin bilimsel güdülenmesini arttırmada önemli bir etkidir, Stoll (2009) yaptığı araştırmada niversite spor ortamının öğrencilere etkisinin pozitif yönlü olduğunu belirtmektedirler. Bu araştırmaya göre öğrenciler kendilerini spor ortamında daha rahat hissettiklerini ve bilimsel güdülenmelerinin arttığını belirtmektedir. Üniversite spor ortamının öğrenciler üzerinde bilimsel başarı ve motivasyon artışı olduğunu yapılan araştırmalarda da görülebilmektedir.

Spor ortamlarında en iyi verimi alabilmek adına doğru planlama yapılmalıdır. Planlama yapılırken dikkat edilmesi gereken konular aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Spor ortamının ihtiyaçlarının belirlenmesi
Spor ortamının planlanması
Spor ortamı yöneticisinin belirlenmesi
Spor ortamının müsabaka öncesi ve sonrası hazırlanması
Spor ortamında güvenlik tedbirlerinin alınması gibi düzenlemeler ile verimlilik arttırılmalıdır

şekil 2.1. Spor Ortamı Planlaması (Balcı, 1999)

2.2.1.Spor Ortamından Sorumlu Kuruluşların Roller ve Görevleri

2.2.1.1. Gençlik ve Spor Bakanlığı

2018 yılında Resmî Gazetede yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184 maddesinde Gençlik ve Spor Bakanlığının görevi gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları ile potansiyellerine ulaştırma, karar alma ve aldığı kararı hayatın içerisinde etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayıcı birtakım önlemlerle

faaliyetleri düzenlemek ile ilgili birimlerle koordinasyon ve iş birliği sağlamaktır (CBK, 2018).

Gençlik ve Spor Bakanlığı görev normları incelendiğinde;

- Süreklilik İlkesi: Hizmetin devamlılığı
- Değişkenlik İlkesi: Değişime uyum
- Eşitlik İlkesi: Toplumda ayırım yapılmadan herkese eşit hizmet anlayışı
- Bedelsizlik İlkesi: Toplum yararına herhangi bir maddi beklenti içine girmeden hizmet etmek gibi fonksiyonlarının olduğu görülmektedir (Özbey ve Göküş, 2022).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Gençlik ve Spor Bakanlığının ilgili maddeleri şu şekildedir;

Madde 58: Gençliğin Korunması: Gençliğin Korunması: "Devlet, İstiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır" (TCA, 2020).

Madde 59. Sporun Geliştirilmesi: "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur" (TCA, 2020).

2.2.1.2. Yerel Yönetimler

Yerel yönetimler; halk tarafından seçilen, mahalli görevlerin halka uygun bir biçimde sergilenmesi için anayasanın vermiş olduğu hak ve görevlere binaen kamu hizmeti veren kurumlardır (Yücel vd., 2016). Bu kurumların spor ile ilgili yapmaları zaruri sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklar ile ilgili kanun maddeleri şöyledir;

5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu Madde 7: Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak,

işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amat3r spor kul3plerine nakd3 yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amat3r takımlar arasında spor m3sabakaları d3zenlemek, yurt içi ve yurt dışı m3sabakalarda 3st3n başarı g3steren veya derece alan sporculara, teknik y3netici, antren3r ve 3ęrencilere belediye meclis kararıyla 3d3l vermek (BBK, 2004).

5393 Sayılı Belediye Kanunu Madde 14: "Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amat3r spor kul3plerine ayni ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her t3rl3 amat3r spor karşılaşmaları d3zenler, yurt içi ve yurt dışı m3sabakalarda 3st3n başarı g3steren veya derece alan 3ęrencilere, sporculara, teknik y3neticilere ve antren3rlere belediye meclisi kararıyla 3d3l verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir" (BK, 2005).

2.2.1.3. Federasyonlar ve Kul3pler

Spor federasyonları ilgili spor branşının gelişmesi için çalışmalar d3zenlerken her yaştan sporcunun yetiştirilmesi ve 3lkenin geneline yayılması federasyonların asli g3revlerini oluşturmaktadır (SKSFK, 2022). 3lkemizde 65 tane spor federasyonu mevcut iken bunlardan 55 tanesi bağımsız stat3de faaliyet g3stermektedir (TMOK, 2022). 1992 yılında idari ve finansal konularda 3zerk olarak hareket edebilme yetkisi ilk olarak T3rkiye Futbol Federasyonuna verilmiştir (Kocamaz vd., 2013).

T3zel kişilik kazanılabilmesi için spor kul3plerinin Gençlik ve Spor Bakanlığı kul3p siciline kayıt yaptırılması gerekirken; bu kul3plerin m3sabakalara katılım sağlayabilmeleri için ilgili federasyon tarafından tescil işlemin gerçekleşmesi gerekmektedir (olakoğlu vd., 2022). Tescil işlemlerini yerine getiren kul3pler isterlerse saha yapabilir, yaptırabilir, bu sahaları işletebilir, kiralayabilir ya da Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı saha ve tesisleri m3sabakalar için kullanabilmek adına kul3p b3nyesine tahsis edilmesini talep edebilmektedirler (Murathan ve Tekin, 2022).

Gençlik ve Spor Bakanlığı b3nyesine bağlı tesislerin verimli kullanılabilmesi için spor kul3pleri ile bir çalışma yaparak spor ortamlarının tabana yayılması amaçlanır. Bu amaca katkıda bulunmak isteyen t3m kul3plerle iş birliği yapar, bu iş birliğinin devam edeceği veya sonlanmasının kararı Gençlik ve Spor

Bakanlığının federasyonlar ile yapmış olduğu anlaşma veya protokol nezdinde bakanlığa aittir (SKSFK, 2022).

2.2.1.4. Sivil Toplum Kuruluşları

Sivil toplum kuruluşlarına bakıldığı zaman; yapılması zor bir durumu kuruluşuna bağlı gönüllülerin organize bir şekilde hareket ederek gerçekleştirmesi ile ortaya çıkan faaliyetlerdir (Talas, 2011). Dünyamızda her geçen gün arkan nüfus ve buna bağlı olarak ortaya çıkan doğal kaynak sıkıntılarını ortadan kaldırmayı amaçlayan kuruluşların amacı; yapılması zor hatta imkânsız bir hal almış durumları gönüllüleri yardımıyla başarabilmek ve bu sayede insanlar arasındaki sınıfsal ayrımı ortadan kaldırmaktır diyebiliriz (Karakaya, 2022). Sivil toplum kuruluşları 5253 sayılı dernekler kanununa göre kurulmaktadır (DK, 2004). Türkiye geneli dernek statüsünde spor ve spor ile ilgili faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu sayısı 8377'dir (STİGM, 2022). Ülke çapında spor alanında çalışmalar gösteren sivil toplum kuruluşlarına bakacak olursak;

- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK): Dernek statüsünde kurulmuştur. Amacı Uluslararası Olimpiyat Komitesi ile iletişim kurarak olimpiyatlara katılım sağlayacak olan sporcuların liyakat prensiplerine uygun seçilmelerini sağlamak ve ülkemizin olimpiyatlar hakkında alması gereken kararları almaktır (Erten, 2006).
- Türk Spor Vakfı (TSV): Amacı branş fark etmeksizin olimpiyatlara katım sağlayacak sporcuları desteklemek ve Türk sporunun gelişim gösterebilmesi için akademik çalışmaları teşvik etmek (TSV, 2022).
- Amatör Spor Federasyonları Kulübü (ASFK): 1980 yılında yerel bazda dernek kanuna göre kurulan ASFK Ankara, Bursa, Trabzon ve Samsun illerinde faaliyet gösterirken ulusal bazda en büyük sivil toplum spor teşkilatı Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK) ismiyle günümüzde çalışmalarını devam ettirmektedir (TASKK, 2022).

2.2.1.5 Üniversiteler

Her geçen gün değişen ve gelişen teknoloji insanların yaşam modellerinde değişime neden olmaktadır. Sosyalleşmek için uygun ortamların gün geçtikçe azalması

sporun sosyalleştirme gücüne doğrudan etki etmektedir. Özdiç (2005), sporun insanların sosyalleşmelerine pozitif yönlü katkı sağladığına değinmiş, aktivite seçeneklerinin fazla olması ve tesislerin çokluğu katılıma etki ettiğini, eğitimle taktim edilen fiziksel öğretilerin geliştirici unsurları ile beraber sosyalleşmeyi etkileyen ahlak eğitiminin de bu unsurlar ile beraber sunulması gerektiğini vurgulamıştır.

Üniversite de eğitim gören öğrencilerin spor ortamlarına katılmama nedenlerine bakacak olursak;

- Etkinliklere katılımda ekonomik düzeyin etkisi
- Motivasyon düşüklü ve bilgi eksikliği
- Katılımcının yetiştiği sosyal – kültürel çevre ve coğrafya
- Yetersiz tesis sayısı
- Eğlence mekânlarında zaman geçirmenin daha çekici gelmesi gibi etkenler öğrencilerin spor ortamlarına katılımını etkilemektedir (Özşaker, 2014).

Üniversitelerin spor ortamından sorumlu Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı (SKS) ve Spor Bilimleri Fakültesi (SBF) Spor Dairesi Başkanlığı öğrenim gören öğrencilerin ve çalışanların sağlıklarını korumak, spora olan merak ve heveslerini yükseltmek, yatkın oldukları branşlara uygun spor ortamını oluşturmak ve tüm bu işleyişi aksaklık olmadan yönetmekle görevlidirler (YÖKSKSDB, 1984).

351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununun 2.maddesinde yükseköğrenim gören öğrencilerin yurt hizmetlerinin verildiği alanlar içerisinde " sportif faaliyetlerle milli ve manevi gelişimlerine katkı sağlamak" amacı ile yurt hizmetlerinin yükseköğrenim gören öğrencilerin üzerindeki misyonlarını dile getirilmektedir (YÖKYHK, 1961).

2.2.2. Spor Ortamını Oluşturan Faktörler

2.2.2.1. Spor Dersleri

Spor kavramına bakıldığında kişi serbest zamanını bedensel ve zihinsel yönden geliştirebilmesinde yardımcı olan, toplum içerisinde kendi kimliğini kazanması ve kendini gerçekleştirebilmesi noktasında yardımcı olan bir kavram – olgu olarak ortaya çıkmaktadır (Çar vd., 2022). Spor eğitimin bir parçası olarak kabul görmektedir. Bu sayede spor öğrencinin kendi potansiyelinin farkına varmasını ve bu

potansiyeli geliştirme ve sergileme noktasında yardımcı olması için spor ortamlarının yardımcı olacağı düşünülmektedir. Böylelikle spor dersleri modern eğitimin bir parçası olarak kabul edilir ve genel eğitimin içerisinde yer bulmaktadır (Kangalgil vd., 2006).

Eğitimin her aşamasında önem arz eden spor, genel olarak bakıldığında zaman üniversitelerde daha çok ön plana çıkmaktadır. Bunun sebebi iş hayatından bir önceki adım olarak üniversiteler görülmektedir. İnsan gücü yetiştirerek çalışma hayatını besleyen üniversiteler, çalıştığı kurumun misyon ve vizyonunu geliştirecek ve daha öteye taşıyabilecek bireyler yetiştirmesidir. Ülke ekonomisine ve ülkenin gelişimine katkıda bulunmak adına eğitim – öğretim içerisinde yer alan spor derslerinden istenen faydaların alınabilmesi için;

- Spor eğitimi için toplanacak kaynakların istikbale bir yatırım olarak düşünülmesi
- Toplum içinde yenilikçi düşünceler ortaya koyan, kolay çözümler üreten kişilerin yetiştirilmesinde katkıda bulunulmasıdır (Karataş, 2021).

Türk tarihinde bakıldığında zaman ilk spor dersleri 1869 yılında Maarif Umumiye Nizamnamesinde Cimnastik derslerinin müfredata girdiği görülmektedir daha sonra Selim Sırrı Tarcan'ın girişimleriyle 1927 yılında "Cimnastik Muallimleri Kursu-Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Kursu" açılmış ve bu sayede ülkenin dört bir yanından eğitimciler yetiştirilmeye başlanmıştır (Güven, 1996).

1932'de Albert Malehe'nin hazırlamış olduğu Darülfünun raporu sonucunda İstanbul Darülfünun'un, İstanbul Üniversitesine dönüşme süreci başlamıştır. Bu raporda sosyal ve sportif faaliyet alanlarının yeterli olmadığına değinilmiş böylelikle yeni eğitim modeli olarak Humboldt Eğitim Modeli'ne geçilmiştir. Bu eğitim modelinde yapılmak istenen eğitim – öğretimin ve araştırmaların bir birlik içerisinde yapılması, yapıları itibarıyla dağınık olan üniversitelerin eğitim ve araştırma merkezi haline gelebilmesi hedeflenmiştir (Kıcıroğlu ve Komsuoğlu, 2022).

Yükseköğretim Kurumu'nun (YÖK) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4. Maddesinin A. bendinin 6. Fıkrasında geçen "Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş" ibaresi üniversite öğrencileri için amaçlanan hedefi ifade ederken aynı kanunun 47. Maddesi üniversite öğrencileri için beden ve ruh sağlığını koruma ve serbest zamanlarını değerlendirebilmek adına spor

salonları yapmak, kamp alanları sağlamak ve bu alanların verimli kullanılması için tedbirler alır (YÖKK, 1981) ifadesi yer almaktadır.

2.2.2.2 Spor Tesisleri

Spor tesisleri birçok faaliyetlerin gerçekleştiği, doğrudan ya da dolaylı yollarla katılım sağlanan kamu ya da özel sektörlere ait fiziki yapılardır (Katırcı, 2016). Spor tesislerinin açılması için ilgili il müdürlüklerine başvuru dilekçeleri gönderilir. Hangi spor faaliyeti için açılacaksa o spor branşından yeterlilik belgesi alınması gerekmektedir. Valilik onayı alındıktan sonra Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Genel Müdürlüğüne tescil ücreti yatırılır ve faaliyet izni Gençlik ve Spor İl Başkanlıkları tarafından düzenlenmektedir. Tesislerin açılabilmesi için gerekli şartlar Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliğinde şu ifadeler yer alır;

- En az 8 metrekare kullanım alanına sahip bir soyunma odası
- Kadın ve erkek çalışan bulunan tesis için en az iki adet soyunma odası, ayrı ayrı duş ve lavabolar
- Soyunma kabini ve askılıklar
- Aydınlatma
- Havalandırma sistemi
- Azami 18 derece oda ısısının sağlama
- En az 15metrekare kullanım alanına sahip dinleme salonu
- Engelli bireyler için sporcu sağlığını koruma amaçlı güvenlik önlemlerinin alınmış olması v.b. (ÖBESTY, 1999).

Spor tesisleri hakkında birçok sınıflandırma mevcuttur. Katırcı (2016)'ya göre spor tesislerinin sınıflandırılması şu şekildedir;

- Tek amaçlı spor tesisleri: Sadece bir spor branşının yapıldığı alanlardır (Örneğin: tenis kortları).
- Tek alana yönelik spor tesisleri: Tesis alanında birden fazla spor faaliyetinin yapıldığı alanlar (Örneğin: yüzme havuzları, sadece su sporları için uygundur)

- Çok amaçlı spor tesisleri: Tesis alanında hem spor faaliyetleri yürütülebilir hem konserler verilebilir alanlardır (Örneğin: stadyumlar).
- Geleneksel olmayan spor tesisleri: Son zamanlarda popüler olan spor branşları için hazırlanan alanlardır (Örneğin: ekstrem sporları için hazırlanan alanlar).

Eser (2015) ise tesisleri fiziki yapılarına göre bakarak şu şekilde bir sınıflama yapmıştır;

- Açık spor tesisleri: atıcılık-avcılık, golf ve binicilik gibi açık alanlarda yapılması zaruri olan tesisler
- Kapalı spor tesisleri: Tüm faaliyetlerin kapalı alanlarda yapılan spor branşları
- Doğal ve kentsel alanlar: Belirli bir tesis alanının zaruri olmadığı doğa yürüyüşleri, oryantiring, kır koşuları gibi branşların yapıldığı alanlar.

2.2.2.3. Üniversite Spor Takımları

İnsan doğası gereği sosyal bir varlıktır. Bu nedenle yeni insanlarla tanışmak, farklı ortamlar görmek ve başka kültürleri tanımak gibi çevresini tanımlamaya çaba gösterir. Bu alanların bir tanesi de takım kavramıdır (Baş vd., 2022). Ortak amaçları, hedefleri ve beklentileri olan bireylerin bir arada olarak beraber hareket etmelerine takım olgusu denmektedir. Bu beraber hareket etme kişinin toplamda bir yansıması olan takım olgusunu meydana getirir. Takıma bağlı olan her şey kişi tarafından benimsenir, takımın hedefi kendi hedefi gibi görülür ve bu sebepten dolayı takımının hedefe ulaşması için elinden gelenin fazlasını yapması beklenmektedir (Altın vd., 2020). Bulunduğu takımla aydın hedefe bağlanan takım üyesi, takımının hedefe ulaşabilmesi için gösterdiği çaba ile takım üyelerinin aynı çabası özdeşleşir, bu sayede takımının gücünü kullanarak kendi hedefine de ulaşmış olacaktır.

2.2.2.4. Üniversite Spor Kulüpleri

Üniversiteler öğrencilerin ders dışında kalan serbest zamanlarını spor yaparak geçirmeleri için fakülte takımlarını, üniversiteler arası yapılan müsabakalar için üniversite takımını, bölgesel, ulusal ve uluslararası müsabakalar düzenlemek için ise Üniversite Spor Federasyonu (ÜSF) öğrencilerin spora dâhil olmalarını sağlamak amacıyla kurulan kuruluşlar olarak ortaya çıkmışlardır (Karaküçük ve Şenel, 1998).

Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Ana Statüsü 2. Bölüm 6. Maddesinde Federasyonun görev ve yetkileri şunlardır;

- Ülke çapında uygulanan spor branşlarının üniversitelerin yapıları içerisinde düzenli bir biçimde yayılmasını, ilerlemesi sağlamak,
- Ülkemizi uluslararası faaliyetlerde temsil etmek,
- Yurt içinde sportif organizasyonlar yapmak ve bu organizasyonlar için gerekli ekipman ve personel desteği sağlamak,
- Organizasyonlarda görev alan kişilerin gelişimi için eğitimler düzenlemek,
- Uluslararası alınan kuralların uygulanmasını sağlamak ve denetlemek,
- Başarılı sporcuların takibini yapmak ve bu sporcuların gelişimlerine katkıda bulunmak (TÜSF, 2013).

Üniversite çatısı altında kurulan spor kulüpleri çalışma alanlarını sağlık kültür ve spor dairesi başkanlığının tahsis etmiş olduğu tesislerde spor eğitimlerine devam etmektedirler.

2.3. Profesyonel

Latince kökenli “profesyon” kelimesi topluluk önünde söz vermek anlamına gelmektedir. Verilen sözler aslında halk işe söz veren meslek arasında bir sözleşme niteliği taşımaktadır (Gökçora, 2005). Öte yandan profesyonel ifadesi toplumun gözünde hem bir meslek hem de bir birey olgusu olarak kabul görmektedir (Seçer ve Seçer, 2007). Bir işin profesyoneli olabilmek için o işin tüm detaylarına hâkim olmak gerekmektedir. Bir bireyin işini deneyim ve kazanımlarıyla gerçekleştirmesi ve sonucunda hak ettiği maddi kazancı alabilmesi bireyin profesyonel olarak adlandırması için yeterli olurken, başka bir ifade de ise toplum içinde yapmış olduğu işi veya görevi en az hata ile devam ettiren bireyler için profesyonel ifadesi kullanılmaktadır (Gökçora, 2005).

Türk Dil Kurumu profesyonel tanımını “ustalaşmış, uzman kimse, amatör zıttı ve maddi kazanç elde etmek için yapılan iş” olarak açıklamaktadır. Çelik ve Yılmaz (2015), ise bir mesleği doğru bir biçimde devam ettirmek, kazanılan deneyimleri

uygulamak ve özel yeteneklere sahip olmak gibi özellikleri barındıran bireyler profesyonel olarak adlandırılmaktadır.

Profesyonel olan bireyler yaptıkları işi bilinçli yaparlar ve bunu çevrelerinde olan diğer bireylere ispatlarlar. Zamanını etkili ve doğru kullanan profesyoneller bulundukları konuma emekleri sayesinde gelmişlerdir. Kısa yoldan rütbe atlamayı değil işi layıkıyla yapmayı amaçlarlar. Bilgilerini sürekli güncelleyen profesyoneller iyimserdirler. Sorunların üstüne giderek çözüm bulma odaklı çalışırlar bu sayede yaptıkları işlerde adlarından söz ettirirler (Gökçora, 2005). Profesyoneller harici değil daha çok dahili unsurlarla kendilerini motive ederler (Cerit, 2012).

2.3.1. Profesyonellik

Profesyonelliğin dünya çapında kabul görmüş bir tanımından söz etmemiz mümkün değildir. Profesyonellik genel anlamda inanılan ve kayda değer olduğu kabul görülen fakat tam olarak ne olduğu bilinmeyen bir ifadedir (Evans, 2008). Birçok araştırmacı “profesyonelliği gördüğünüzde anlarsınız” diye düşünmektedir. Profesyonellik inceleme, hissiyat ve düşüncüyü özetleyen, zihinsel imaj düzenleme gayreti yani kavramsallaştırma biçimidir. Aktif bir boyuttur, kişinin genel anlamda davranış şeklini karakterize etmek hem durumsal hem de evrenselleştirilebilir bir aksiyondur (Ludwig, 2020).

Genel manada profesyonellik belirli bir konu veya iş durumunda kişide bulunan bilgi, yetenek ve bu alana ait eylemleri ifade eder. Profesyonellik kişinin ya da kurumun işini doğru bir biçimde yapabilmesi için kendinde olması gereken uzmanlık ve standartların bileşenidir. Bir alanın ihtiyaçlarını bilmek ve belirlemek, o alan hakkında uzmanlık kazanabilmek için gerekli tüm ilim ve ustalıkları etkili şekilde kullanmak, belirli ölçülere uygun eylemler sergilemek anlamına gelmektedir (Björkström vd., 2008).

Bir işi en uygun ve en dikkatli bir biçimde hatta hatasız yapmak profesyonelliğin göstergelerinden biridir (Adıgüzel vd., 2011). Profesyonellik, globalleşme çağına ilerledikçe artık iyice zorlaşan rekabetin yanında öncelikli olan bir zorunluluk bir ihtiyaç haline gelmiştir. Profesyonellik yalnızca çağımızın istek ve ihtiyaçları için değil, asıl önemli olan bireylerin hayat standartlarının yükselmesi için bir zorunluluktur (Arsita vd., 2019).

Bağlılık ve sadakat profesyonelliğin temelini oluşturmaktadır. Kişi yapılan işi yerine getirirken inancını ve motivasyonunu korur, böylelikle işte devamlılığı ve istikrarı sağlamış olur. Profesyonellik sahip olunan işte kuvvetli bir yetkinliği ifade eder. Bu yetkinlik yapılan iş için gerekli bilgi birikimine sahip olmayı ve beceriyi içerir. Bu sebepten dolayı profesyonellik kişinin sahip olduğu beceriyi geliştirmesine ve kendini yenilemesine yardımcı olur. Ayrıca profesyonellik kişinin çok geniş bir içgörüye sahip olmasını da içermektedir. İçgörü bir konu hakkında derin bir anlama kapasitesi, farklı bakış açılarıyla konuyu kavrama ve bu sayede karışık olarak görülen sorunları çözümleyebilme yetisine sahip olmaktır. Profesyonellik yapılan tüm iş alanlarında hatta hayatın her bölümünde başarılı olabilmek için temel bir etkidir (Mujahidah vd., 2020).

Profesyonellik kavramı hakkında pek çok tanımlama yapılmasına rağmen, kişinin kendi öz yeteneklerini etkili, etik ve kendinden emin bir biçimde gerçekleştirilmesini bilgilendiren hayat boyu devam eden bir ilerleyiş süreci olarak da görülebilmektedir. Profesyonellik kişinin belirli alanlarda bilgi ve deneyimlerini en doğru bir biçimde uygulamasını gerektirmektedir. Yapılan için etik kurallara uyumlu yapılmasını istemektedir. Profesyoneller işlerini yaparken güvenilirlik, itibar, insaniyet ve sorumluluk gibi etik normlara sadık kalırlar. Profesyonelce yapılan işte risklerin minimuma indirgenmiş ve güvenlik önemlerinin alınmış olmalıdır. Yaşam boyu devam eder gelişim sürecinde profesyonellik sürekli kendisini geliştirmeyi ve yenilemeyi hedefler. Yeni yeteneklerin kazanılması ve hali hazırda bulunan becerilerin gelişip güçlenmesi, değişen durum ve şartlara daha hızlı adapte olması anlamına gelebilmektedir (Ludwig, 2020).

Profesyonellik bireyin yapmış olduğu işte uzmanlaşması demektir. Ayrıca profesyonellik hedefe giderken etkili ve doğru yolları izleme gerekirse yeni yollar deneme gücüne ve inancına sahip olmaktır diyebiliriz. Profesyonel olmak duyguları bir kenara bırakarak sadece akıl yoluyla mantıklı hareket etme biçimidir. Profesyonellik, bir meslek veya iş kolunda yetkin olma, etik davranma ve sürekli kendini yineleme, geliştirme ile ilgilidir (TDK, 2024).

Profesyonel bir bireyde olması gereken özellikler şu şekildedir;

- Kaliteli rol model olmak: Profesyonel bireyler çalışma ortamlarında iş ahlakı ve çalışma sistemleri ile iş arkadaşlarına örnek bir model olmalıdırlar.
- Zamanı doğru kullanmak: Profesyonel bireyler yapacakları işlerini önceden programlayarak işlerini son dakikaya bırakmazlar. Böylelikle düzenli ve tertipli bir çalışma yürütülmüş olmaktadır.
- Giyinişlerine dikkat etmek: Profesyonel görünüş, profesyonellikle ilişkilendirilmektedir. Giysi biçimi işyerinde ve toplumda itibarı artırabilmektedir.
- Etkili iletişim kurmak: Profesyonel bireyler iş arkadaşları ile doğru iletişim kanallarını kullanırlar. Kaliteli bir dinleyici olmak karşısındakini anlamak profesyonel bir davranıştır.
- Bilgi birikimi: Profesyonel bireyler yaptıkları iş ile ilgili etkili bir bilgi birikimine sahip olmaları gerekmektedir.
- Sorumluluk alma: Profesyonel bireyler sorumluluk almaktan kaçınmazlar. Ayrıca kendilerini gerçekleştirdiklerinden yapamayacakları işleri söylemekten çekinmezler.

İşte tüm bu özellikler bir bireyin profesyonellik düzeyini belirleyen önemli etkenler olarak görülmektedir Profesyonel bir birey, yalnızca yaptığı işe değil, aynı zamanda hareketlerine, iletişimine ve bireysel tutumuna da dikkat etmektedir. Bu özellikler, profesyonel ortamlarda başarılı olmada önemli bir etkindir diyebiliriz (Cruess vd., 2014).

Lestari vd., (2016), bir bireyin profesyonel olduğunu söyleyebilmemiz için şu üç kriteri taşıması gerektiğini belirlemiştir. Bunlar:

- Yapılan iş alanına göre üzerine düşen görevi hakkıyla yapabilecek beceri ve birikime sahip olmak
- Yaptığı meslek alanına uygun ölçüler belirleyerek mesleği yürütebilmek.
- Geçerlilik ve daimiliği olan mesleki etik yasalarına uymak
- Flexner, (2001), ise profesyonelliği altı kritere bağlamıştır. Bunlar:
- Bireysel mesuliyetli olması
- Bilgi temelde algılamak olması
- Kuramsal bilgilerin yeni baştan üretilebilir olması

- Eğitimsel bir tutarlılık ile yöntemlerin öğretilebilir olması
- Örgütlenmesinin çok iyi yapılmış olması
- Alturizm (özgecilik) ile çalışanların birbirlerine yardım etmeleri ve kamu menfaatine çalışmaya istekli olmasıdır.

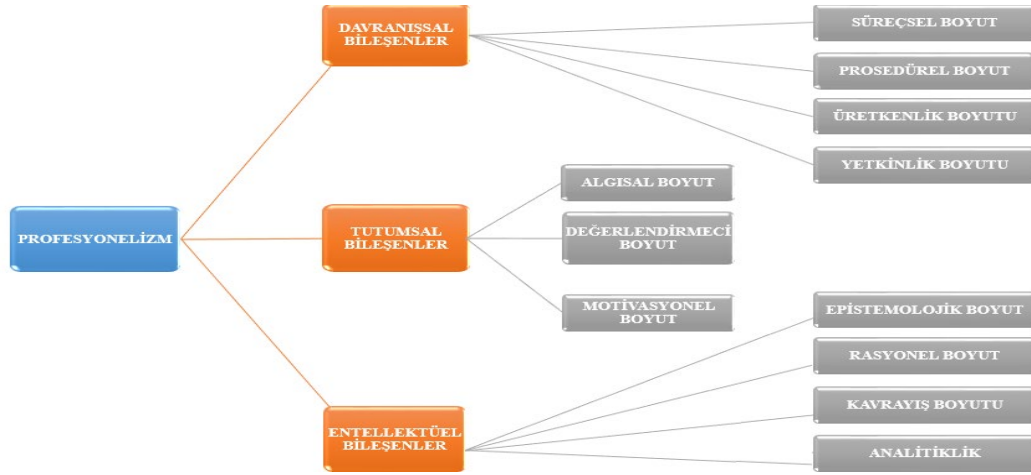
2.3.2. Profesyonelizm

Profesyonelizmi profesyonellikten ayıran en büyük fark profesyonelin işe olan tutumu, karakteri, işe olan tutkusu ve değerlerine yönelik olmasıdır (Khareng vd., 2020).

Profesyonelizm, profesyonel bir nitelik, ayrıcalık olarak ifade edilebilmektedir ve kişilerin ödevlerini yerine getirebilme çabasında gösterdikleri üstün performans ve beceriyi gösterebilme durumu olarak ifade edilebilmektedir (Mujahidah vd., 2020). Profesyonelizm profesyonel bir birey ya da iş kolunu anlatmaya çalışan eylemler, amaçlar veya özellikler olarak açıklamıştır. Profesyonelliğin boyutu ele alındığında tecrübeli kişilerin halka sahip oldukları uzmanlıkları aktarma hizmetleri ve bu hizmetin gelişerek kusursuz olma amacını vurgular (Mackey ve Evans, 2011).

2.3.2.1. Profesyonelizmin Alt Boyutları

Profesyonelizm; bireylerin iş tecrübesi ve iş yapabilme kapasitesi ile ilişkilidir. Bireyden yaptığı işi uzmanlığın bir adım ilerisine taşıması beklenmektedir. Doğru zamanda doğru adımlar atması, işini yaparken sergilediği tutum ve davranışlar, hedefine odaklanmada göstermiş olduğu konsantrasyon ve iş hakimiyeti, görevlerinin bilincinde olma ve sorumluluk alırken tereddüt etmemesi profesyonelizmin temel unsurları olarak belirtilmektedir. (Evetts, 2011). Evetts (2011)'e göre profesyonelizmi üç alt boyutta ele almıştır. Bunlar;

Şekil 2.2. Profesyonelizmin Alt Boyutları (Evetts 2011)

Davranışsal Bileşenler: Çalışanların uygulayıcı olarak fiziksel anlamda işte yaptıkları ile ilgilidir.

- Süreçsel Boyut: Çalışanların işlerini yaparken takip ettikleri süreç.
- Prosedürel Boyut: Çalışanların işlerinde yürüttükleri prosedürler.
- Üretkenlik Boyutu: Çalışanların iş sonunda elde ettikleri başarıdır
- Yetkinlik Boyutu: Çalışanın beceri ve üretkenliklerine atıfta bulunmak.

Tutumsal Bileşenler: Çalışanın işin yaparken elde ettiği tutumlardır.

- Algısal Boyut: Çalışanın sahip olduğu algılardır.
- Değerlendirmeci Boyut: Çalışanın değerleridir.
- Motivasyonel Boyut: Çalışanın iş tatmini ve iş doyumunu ile motivasyonları arasındaki ilişkidir.

Entelektüel Bileşenler: Çalışanın bilgi yapıları ve anlayışları bulunmaktadır.

- Epistemolojik Boyut: Çalışanların sahip oldukları bilgilerdir.
- Rasyonel Boyut: Çalışanın işini yaparken akıl yürüttüğü süreçtir.
- Kavrayış Boyutu: Çalışanın yaptığı işi ne bildiğini ve ne anladığını kavradığı süreçtir.
- Analitiklik: Çalışanın işini yaparken uyguladığı mantığı ne kadar temelleştirdiği süreçtir (Evetts, 2011).

Eğitim ve sağlık gibi temel ilkelerin farklı düşüncelerin ele alındığı profesyonelizmin disiplinler üzerinde görüşleri ifade edilebilir (Hilferty 2008; Jones ve Green, 2006). Profesyonellik çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Birbirlerinden

bağımsız olmalarına karşın her iş kolunda eğitimde, sağlıkta, yöneticilikte v.b. alanlarda mesleki anlamda kişileri ilgilendiren çok yönlü bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.3. Sporcularda Profesyonelizm

Bir sporcunun kendi spor branşını uygularken göstermiş olduğu aksiyonlar ve tutumların tümüne sporcu profesyonelizmi denmektedir. Bu sporcunun yalnızca fiziksel yetileri ve başarımları değil de aynı zamanda sporcu ahlakı, sporcu disiplini ve etik değerlere bağlılığını da içermektedir. Sporcu profesyonelizmi, sporcunun yapmış olduğu branş ile ilgili yeteneklerinin yanında sporcunun kendisini sürekli yenilemeye ve geliştirmeye, icra etmiş olduğu spor hakkında eleştiriye açık olmasına, iletişim becerisinin yüksek olmasına ve zorluklarla baş edebilme yeteneğine de bağlıdır. Sporcu profesyonelizmi bireye bir kimlik katmaktadır. Bu kimlik ile topluma örnek bir sporcu bir birey olması gerekmektedir. Sporcular tüm bu özellikleri sentezlediklerinde profesyonel eylemler ortaya çıkması beklenmektedir. Her geçen gün gelişmekte olan teknoloji sporu ve sporcuyu da etkilemektedir. Antrenman türleri, yapılan egzersizler ve uygulamaların çeşitliliği teknoloji ile beraber değişmesi ile bazı spor branşlarını bir sektör haline gelmesine neden olmaktadır. Böylelikle sporcuların değeri hem oynadıkları kulüpler nezdinde hem de kendi ülkeleri adına dikkatleri üzerlerine çekmektedir. Sporcuların bağlı oldukları kulüplere, kulüp antrenörlere, takım arkadaşlarına ve spor ortamlarındaki ilişkiler de başarıya giden yolda bir başka etkidir (Güngör vd.,2022).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Türü

Bu araştırmanın amacı sporcularda üniversite spor ortamı ile profesyonellik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bunun neticesinde araştırma, betimsel nitelikte ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. İlişkisel tarama modeli “iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi” amacı ile yapılan istatistiksel yöntemdir (Büyüköztürk, 2008).

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri

Araştırma, Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Giresun Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ve Gümüşhane Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’nda öğrenim gören sporcu öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma evreni Türkiye’deki sporculardan, örneklem grubu ise Ordu, Giresun, Samsun ve Gümüşhane illerinde bulunan spor yükseköğretim kurumlarındaki 18 yaş ve üzeri 128 kadın ve 132 erkek olmak üzere toplam 260 sporcu öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem grubunun belirlenmesinde tesadüfi örneklem yöntemi kullanılmıştır. Tesadüfi örnekleme yöntemi “evrendeki her bireyin eşit oranda seçilme ihtimali” olarak tanımlanmaktadır (Ural ve Kılıç, 2005). Örneklem hacminin belirlenmesinde ise Tavşancıl (2014)’ın “örneklem grubu, araştırmada kullanılan ölçeklerdeki toplam madde sayısının en az 5 katı kadar olması gerekmektedir” önerisi dikkate alınmıştır. Bu anlamda örneklem grubu $25 \times 5 = 125$ minimum katılımcıya ulaşılması gerekmektedir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Shin vd., (2018), tarafından geliştirilen Yılmaz ve Esentürk (2020), tarafından Türkçeye uyarlanan “Üniversite Spor Ortamı Ölçeği” ve Güngör vd., (2022) tarafından geliştirilen “Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği” kullanılmıştır

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından katılımcıların kişisel bilgilerini belirlemek amacı ile hazırlanan kişisel bilgi formunda “yaş, cinsiyet, gelir durumu, spor türü, spor yaşı, sporcu lisansı, üniversite adı, sınıf” soruları bulunmaktadır.

Üniversite Spor Ortamı Ölçeği: Shin vd., (2018), tarafından geliştirilen Yılmaz ve Esentürk (2020), tarafından Türkçeye uyarlanan “Üniversite Spor Ortamı Ölçeği” 14 maddeden ve spor dersleri alt boyutu (1., 2., 3., 4. madde), spor tesisleri alt boyutu (5., 6., 7., 8. madde), üniversite spor takımları alt boyutu (9., 10., 11. madde) ve üniversite kulüp sporları alt boyutu (12., 13., 14. madde) olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek “Hiç katılmıyorum ve Tamamen Katılıyorum” aralığında derecelendirilen 7’li likert tipindedir. Ölçekte ters kodlanması gereken madde bulunmamaktadır. Ölçek 14 puan ile 98 puan arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin orijinal formunda genel cronbach’s alfa güvenirlik katsayısı 0.86 olarak tespit edilmiştir (Yılmaz ve Esentürk, 2020). Bu araştırmada ise cronbach’s alfa güvenirlik katsayısı 0.85 olarak hesaplanmıştır.

Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği: Güngör ve ark. (2022) tarafından geliştirilen “Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği 11 maddeden oluşmaktadır ve tek boyutlu yapıya sahiptir. Ölçek “Hiç katılmıyorum ve Tamamen Katılıyorum” aralığında derecelendirilen 5’li likert tipindedir. Ölçekte ters kodlanması gereken madde bulunmamaktadır. Ölçek 11 puan ile 55 puan arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin orijinal formunda genel cronbach’s alfa güvenirlik katsayısı 0.91 olarak tespit edilmiştir (Güngör vd., 2022). Bu araştırmada ise cronbach’s alfa güvenirlik katsayısı 0.87 olarak hesaplanmıştır.

3.5. Araştırma Planı

- Literatür taraması ve örneklem grubunun belirlenmesi
- Literatür bilgilerinin oluşturulması
- Veri toplanması
- Elde edilen verilerin analizinin yapılması ve yorumlanması
- Tez yazım sürecinin tamamlanması ve yüksek lisans tez savunması

3.6. Verilerin Toplanması/Araştırmanın Uygulanması ve Zamanı

Araştırmada ilk olarak belirlenen ölçek maddeleri ve kişisel bilgi formu soruları dijital ortamda (Google Drive) hazırlanan forma aktarılmıştır. Hazırlanan form, internet bağlantısı (link) şeklinde belirlenen örneklem grubuna çeşitli dijital iletişim uygulamaları (whatsapp, e-posta) ile uygulanmıştır. Katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar dijital ortamda depolanmıştır.

3.7. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde ilk olarak katılımcıların ölçek maddelerine verdikleri cevapların güvenirlik katsayıları (cronbach alpha değerleri) incelenmiştir. İkinci aşamada ise verilerin normal dağılıp dağılmadığı Skewness-Kurtosis değerleri ile incelenmiştir. Yapılan analizler neticesinde verilerin -3 ile +3 değerleri arasında olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde Skewness-Kurtosis değerlerinin -3 ile +3 değerleri arasında olmasının, verilerin normal dağıldığına işaret etmektedir (Kalaycı, 2006). Bunun neticesinde ikili karşılaştırmalar için Student t Testi, üç veya daha fazla kategorinin karşılaştırılması için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Tukey Çoklu Karşılaştırma Testi ve iki ölçek arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularında anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir. Araştırmadaki tüm istatistik analizler SPSS 21.0 V programı ile yapılmıştır.

Tablo 3.1. Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Ortalama, Standart Sapma, Çarpıklık-Basıklık ve İç Tutarlık Değerleri

Ölçekler	Ortalama	S.S.	Çarpıklık	Basıklık	İç Tutarlık Katsayısı	Değerlendirme
ÜSOÖ	74,26	10,55	-1.539	0.055	0,85	Yüksek Düzeyde Güvenilir
SİPÖ	45,58	4,04	-0.726	0.298	0,87	Yüksek Düzeyde Güvenilir

ÜSOÖ: Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ: Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği

3.8. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın etik onayı Ordu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 2023-205 karar sayısı ile alınmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler için araştırmacılardan gerekli izinler alınmıştır.

3.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma, Ordu Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi'nde bulunan spor yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 18 yaş ve üzeri sporcular ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların yöneltlen ölçek maddelerine samimiyetle ve dürüst bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırmada kullanılan ölçek ve anket formlarının araştırma amacına hizmet ettiği varsayılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Katılımcıların Kişisel Bilgileri ve Frekans Dağılımları

Değişken	Kategori	n	%
Yaş	18-21	142	54,6
	22-25	67	25,8
	26 Yaş ve üzeri	51	19,6
Cinsiyet	Kadın	128	49,2
	Erkek	132	50,8
Gelir	Gelir giderden az	79	30,4
	Gelir giderle eşit	154	59,2
	Gelir giderden fazla	27	10,4
Spor türü	Bireysel sporlar	137	52,7
	Takım sporları	123	47,3
Spor yaşı	1-3 yıl	98	37,7
	4-7 yıl	80	30,8
	8 Yıl ve üzeri	82	31,5
Sporcu lisansı	Amatör sporcu	209	80,4
	Profesyonel sporcu	30	11,5
	Milli sporcu	21	8,1
Üniversite	Ordu Üniversitesi	207	79,6
	Giresun Üniversitesi	12	4,6
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	11,5
	Gümüşhane Üniversitesi	11	4,2
Sınıf	1. Sınıf	85	32,7
	2. Sınıf	45	17,3
	3. Sınıf	64	24,6
	4. Sınıf	66	25,4
Toplam		260	100

Tablo 4.1.'de katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin frekans dağılımları verilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunu 18-21 yaş (n=142, %54,6) katılımcıların oluşturduğu görülmektedir. Erkek (n=132, %50,8) ve kadın (n=128, %49,2) katılımcıların katılım oranlarının birbirini çok yakın olduğu belirlenmiştir. Gelir durumunda ise gelirleri giderleri ile eşit olan katılımcıların (n=154, %59,2) sayıca daha üstün olduğu tespit edilmiştir. Spor türünde ise bireysel sporlar (n= 137, %52,7) ile takım sporları (n=123, %47,3) yapan katılımcıların katılım oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Spor yaşı kategorisinde katılım yoğunluğunun 1-3 yıl (n= 98, %37,7) olduğu belirlenmiştir. Sporcu lisansında ise katılım yoğunluğu en fazla olan kategorinin amatör sporcular (n=209, %80,4) olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların üniversiteleri incelendiğinde ise Ordu Üniversitesi'nin

(n= 207, %79,6) sayıca daha üstün olduğu görülmektedir. Katılımcıların sınıflarına bakıldığında 1. sınıf kategorisinin (n= 85, %32,7) diğer kategorilere göre daha fazla katılım gösterdiği belirlenmiştir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	18-21	142	75,88	11,43	2,682	0,070
	22-25	67	72,37	8,84		
	26 yaş ve üzeri	51	73,66	10,55		
Spor Dersleri	18-21	142	23,29	3,71	0,269	0,765
	22-25	67	22,91	3,04		
	26 yaş ve üzeri	51	23,17	3,68		
Spor Tesisleri	18-21	142	19,78 a	4,46	4,877	0,008*
	22-25	67	17,76 b	4,82		
	26 yaş ve üzeri	51	18,27 ab	5,27		
Üniversite Spor Takımları	18-21	142	16,30	3,04	2,176	0,116
	22-25	67	15,79	2,63		
	26 yaş ve üzeri	51	15,29	3,76		
Üniversite Kulüp Sporları	18-21	142	16,48	3,52	1,457	0,235
	22-25	67	15,91	2,99		
	26 yaş ve üzeri	51	16,92	2,72		
SİPÖ Toplam	18-21	142	45,42 ab	5,29	4,589	0,011*
	22-25	67	44,55 b	4,45		
	26 yaş ve üzeri	51	47,25 a	4,05		

*p<0.05, ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği, a,b harfleri aynı sütun arasındaki gruplar arası farklılıkları göstermektedir

Tablo 4.2.'de katılımcıların yaşlarına göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. İnceleme sonucunda ÜSOÖ alt boyutu olan spor tesisleri puanları arasında 18-21 yaş lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). ÜSOÖ toplam ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). SİPÖ puanlarında ise 26 yaş ve üzeri olan katılımcılar lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 4.3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	t	p
ÜSOÖ Toplam	Kadın	128	74,17	11,18	-0,547	0,585
	Erkek	132	74,90	10,27		
Spor Dersleri	Kadın	128	23,33	3,51	0,731	0,466
	Erkek	132	23,01	3,56		
Spor Tesisleri	Kadın	128	18,78	4,91	-0,596	0,552
	Erkek	132	19,14	4,68		

Tablo 4.3. (Devam)						
Üniversite Spor Takımları	Kadın	128	15,74	3,27	-1,198	0,232
	Erkek	132	16,20	2,94		
Üniversite Kulüp Sporları	Kadın	128	16,30	3,51	-0,576	0,565
	Erkek	132	16,53	3,00		
SİPÖ Toplam	Kadın	128	45,39	5,03	-0,537	0,592
	Erkek	132	45,71	4,84		

ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği

Tablo 4.3.'te katılımcıların cinsiyetlerine göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. İnceleme sonucunda ÜSOÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.4. Katılımcıların Gelir Durumuna Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	Gelir giderden az	79	72,98	11,40	1,200	0,303
	Gelir giderle eşit	154	75,18	10,64		
	Gelir giderden fazla	27	75,40	8,83		
Spor Dersleri	Gelir giderden az	79	22,97	4,25	0,568	0,568
	Gelir giderle eşit	154	23,16	3,29		
	Gelir giderden fazla	27	23,81	2,41		
Spor Tesisleri	Gelir giderden az	79	18,11	5,03	1,821	0,164
	Gelir giderle eşit	154	19,35	4,58		
	Gelir giderden fazla	27	19,25	5,08		
Üniversite Spor Takımları	Gelir giderden az	79	15,65	3,17	1,510	0,223
	Gelir giderle eşit	154	16,24	3,07		
	Gelir giderden fazla	27	15,37	3,12		
Üniversite Kulüp Sporları	Gelir giderden az	79	16,24	3,46	0,492	0,612
	Gelir giderle eşit	154	16,42	3,32		
	Gelir giderden fazla	27	16,96	2,12		
SİPÖ Toplam	Gelir giderden az	79	45,92	5,01	0,365	0,695
	Gelir giderle eşit	154	45,44	5,11		
	Gelir giderden fazla	27	45,11	3,50		

ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği

Tablo 4.4.'te katılımcıların gelir durumlarına göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ÜSOÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.5. Katılımcıların Spor Türüne Göre Spor Ortamı ve Profesyonelizm Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	t	p
ÜSOÖ Toplam	Bireysel sporlar	137	73,29	11,02	-1,984	,048*
	Takım sporları	123	75,92	10,24		
Spor Dersleri	Bireysel sporlar	137	23,16	3,74	-,060	,952
	Takım sporları	123	23,18	3,30		
Spor Tesisleri	Bireysel sporlar	137	18,62	5,03	-1,213	,226
	Takım sporları	123	19,34	4,50		
Üniversite Spor Takımları	Bireysel sporlar	137	15,32	3,27	-3,659	,000*
	Takım sporları	123	16,69	2,76		
Üniversite Kulüp Sporları	Bireysel sporlar	137	16,18	3,26	-1,258	,210
	Takım sporları	123	16,69	3,24		
SİPÖ Toplam	Bireysel sporlar	137	45,44	5,23	-,387	,699
	Takım sporları	123	45,68	4,58		

*p<0.05, ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği

Tablo 4.5.'te katılımcıların spor türüne göre spor ortamı ve profesyonelizm puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. İnceleme sonucunda ÜSOÖ toplam puanlar arasında bireysel sporlar türü lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0.05$). Üniversite takım sporları puanları arasında ise takım sporları türü lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). SİPÖ puanlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.6. Katılımcıların Spor Yaşına Göre Spor Ortamı ve Profesyonelizm Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	1-3 yıl	98	74,45	11,39	0,247	0,782
	4-7 yıl	80	75,18	10,63		
	8 yıl ve üzeri	82	74,01	10,04		
Spor Dersleri	1-3 yıl	98	23,38	3,73	0,419	0,658
	4-7 yıl	80	23,18	3,64		
	8 yıl ve üzeri	82	22,90	3,18		
Spor Tesisleri	1-3 yıl	98	19,20	4,80	0,573	0,564
	4-7 yıl	80	19,16	4,87		
	8 yıl ve üzeri	82	18,50	4,72		
Üniversite Takımlar	1-3 yıl	98	15,79	3,16	0,264	0,768
	4-7 yıl	80	16,08	3,04		
	8 yıl ve üzeri	82	16,08	3,15		
Üniversite Sporları	1-3 yıl	98	16,07	3,40	1,013	0,365
	4-7 yıl	80	16,75	2,91		
	8 yıl ve üzeri	82	16,52	3,39		
SİPÖ Toplam	1-3 yıl	98	45,05	5,13	0,917	0,401
	4-7 yıl	80	45,70	4,34		
	8 yıl ve üzeri	82	46,02	5,21		

ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği

Tablo 4.6.'da katılımcıların spor yaşına göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ÜSOÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.7. Katılımcıların Sporcu Lisansına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	Amatör sporcu	209	74,69	10,73	1,182	0,308
	Profesyonel sporcu	30	72,06	11,53		
	Milli sporcu	21	76,52	9,13		
Spor Dersleri	Amatör sporcu	209	23,30	3,55	0,864	0,423
	Profesyonel sporcu	30	22,43	3,77		
	Milli sporcu	21	22,90	2,99		
Spor Tesisleri	Amatör sporcu	209	19,00	4,78	0,041	0,960
	Profesyonel sporcu	30	18,73	4,77		
	Milli sporcu	21	19,00	5,18		
Üniversite Spor Takımları	Amatör sporcu	209	15,93	3,08	1,038	0,356
	Profesyonel sporcu	30	15,63	3,55		
	Milli sporcu	21	16,85	2,68		
Üniversite Kulüp Sporları	Amatör sporcu	209	16,45ab	3,18	3,747	0,025*
	Profesyonel sporcu	30	15,26b	4,09		
	Milli sporcu	21	17,76a	1,92		
SİPÖ Toplam	Amatör sporcu	209	45,39	4,81	2,678	0,071
	Profesyonel sporcu	30	45,06	5,40		
	Milli sporcu	21	47,90	4,96		

* $p<0.05$, ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği, a,b harfleri aynı sütun arasındaki gruplar arası farklılıkları göstermektedir

Tablo 4.7.'de katılımcıların sporcu lisansına göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda üniversite kulüp sporları alt boyut puanları arasında sporcu lisansı milli sporcu olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0.05$). ÜSOÖ toplam ve diğer alt boyut puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.8. Katılımcıların Üniversitelerine Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	Ordu Üniversitesi	207	74,42	10,53	1,273	0,284
	Giresun Üniversitesi	12	74,25	9,86		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	77,16	10,86		
	Gümüşhane Üniversitesi	11	70,00	13,98		
Spor Dersleri	Ordu Üniversitesi	207	23,18	3,36	1,516	0,211
	Giresun Üniversitesi	12	22,41	4,07		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	24,00	3,80		
	Gümüşhane Üniversitesi	11	21,54	4,90		
Spor Tesisleri	Ordu Üniversitesi	207	18,88	4,80	1,814	0,145
	Giresun Üniversitesi	12	17,66	5,24		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	20,60	3,95		
	Gümüşhane Üniversitesi	11	17,54	5,68		
Üniversite Spor Takımlar	Ordu Üniversitesi	207	15,97	3,03	0,300	0,825
	Giresun Üniversitesi	12	16,75	3,07		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	15,80	3,49		
	Gümüşhane Üniversitesi	11	15,72	3,79		
Üniversite Kulüp Sporları	Ordu Üniversitesi	207	16,38	3,28	1,026	0,382
	Giresun Üniversitesi	12	17,41	1,24		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	16,76	3,16		
	Gümüşhane Üniversitesi	11	15,18	4,33		
SİPÖ Toplam	Ordu Üniversitesi	207	45,37	4,90	0,614	0,606
	Giresun Üniversitesi	12	45,58	2,99		
	Samsun Ondokuz Mayıs Üni.	30	46,66	4,42		
	Gümüşhane Üniversitesi	207	74,42	10,53		

ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği

Tablo 4.8.'de katılımcıların üniversitelerine göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ÜSOÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 4.9. Katılımcıların Sınıfına Göre Spor Ortamı ve Profesyonellik Düzeyleri

Ölçek	Kategori	n	$\bar{x}$	ss	f	p
ÜSOÖ Toplam	1. Sınıf	85	76,47	11,72	1,623	0,184
	2. Sınıf	45	72,55	9,26		
	3. Sınıf	64	73,57	10,85		
	4. Sınıf	66	74,34	9,97		
Spor Dersleri	1. Sınıf	85	23,43	3,80	1,703	0,167
	2. Sınıf	45	22,17	3,14		
	3. Sınıf	64	23,07	3,23		
	4. Sınıf	66	23,60	3,64		

Tablo 4.9. (Devam)						
Spor Tesisleri	1. Sınıf	85	19,97	4,76	2,267	0,081
	2. Sınıf	45	19,04	4,02		
	3. Sınıf	64	18,51	4,99		
	4. Sınıf	66	18,06	4,97		
Üniversite Spor Takımlar	1. Sınıf	85	16,48	2,99	1,219	0,303
	2. Sınıf	45	15,51	2,84		
	3. Sınıf	64	15,84	3,18		
	4. Sınıf	66	15,77	3,33		
Üniversite Kulüp Sporları	1. Sınıf	85	16,57	3,31	1,225	0,301
	2. Sınıf	45	15,82	3,77		
	3. Sınıf	64	16,14	3,26		
	4. Sınıf	66	16,90	2,74		
SİPÖ Toplam	1. Sınıf	85	45,98	4,55	1,266	0,286
	2. Sınıf	45	44,93	5,33		
	3. Sınıf	64	44,81	5,27		
	4. Sınıf	66	46,15	4,74		

ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği

Tablo 4.9.'da katılımcıların üniversitelerine göre spor ortamı ve profesyonellik puanları arasındaki farklılaşma incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda ÜSOÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0.05$). SİPÖ puanları incelendiğinde puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.10. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği ile Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği Arasındaki İlişki

		ÜSOÖ	SD	ST	ÜST	ÜKS
SİPÖ	r	0,496	0,425	0,302	0,339	0,402
	p	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*

* $p<0.05$, ÜSOÖ= Üniversite Spor Ortamı Ölçeği, SİPÖ= Sporcular İçin Profesyonellik Ölçeği, SD= Spor Dersleri, ST= Spor Tesisleri, ÜST= Üniversite Spor Takımlar, ÜKS= Üniversite Kulüp Sporları

Tablo 4.10.'da Üniversite spor ortamı ölçeği ile sporcular için profesyonellik ölçeği arasındaki ilişki incelenmiştir. İnceleme sonucunda sporcular için profesyonellik ölçeği ile üniversite spor ortamı ölçeği ve tüm alt boyut puanları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0.05$).

5. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı sporcularda üniversite spor ortamı ile profesyonellik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmanın evrenini Türkiye'deki spor yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde, Ordu Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Giresun Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi bünyesinde bulunan spor yükseköğretim programlarında öğrenim gören sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada cinsiyet, gelir durumu, spor yaşı, üniversite ve sınıf değişkenlerine göre ölçek puanları arasında anlamlı farklılık görülmezken; yaş, spor türü ve sporcu lisansı değişkenlerinde bazı alt boyut ve toplam puanlarda anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Sporcuların profesyonelizm ile üniversite spor ortamı puanları arasında ise pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde bu çalışma ile benzerlik gösteren farklı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışma sonuçları, sporcular için profesyonelizm ve üniversite spor ortamı literatürü kısıtlı olduğundan dolayı çalışma konusuna yakın olan farklı çalışma konuları ile tartışılmıştır.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir. Çıkan sonuçlara göre, cinsiyet değişkeninin üniversite spor ortamı durumuna herhangi bir etkisi olmadığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuç, üniversite spor ortamında cinsiyet eşitliğinin sağlandığı ve spor hizmetlerinin tüm öğrencilere eşit şekilde sunulduğu şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte üniversitelerin spor politikalarının ve uygulamalarının başarılı olduğu, cinsiyet ayrımı yapmadan tüm öğrencilere eşit fırsatlar sunduğu öngörülmektedir. Üniversite spor ortamlarının her iki cinsiyet için de benzer şekilde algılandığı ve deneyimlendiği yorumu yapılabilir. Üniversite spor ortamı ve cinsiyet değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde, Çakıcı ve ark. (2023) tarafından yapılan araştırmada, spor dersleri ve üniversite kulüp sporları alt boyutları ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Ayyıldız (2022) tarafından yapılan araştırmada cinsiyete göre spor dersleri, spor tesisleri, üniversite spor takımları ve üniversite kulüp sporları alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Çakıcı ve ark. (2023) ile Ayyıldız (2022)'ın çalışma sonuçları ile mevcut araştırma sonucunun benzerlik

göstermediği saptanmıştır. Bulgular arasındaki farklılık ise araştırmalardaki örneklem gruplarının farklı olması ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte farklılığın oluşmasında zaman aralığının önemli olduğu düşünülmektedir. Nitekim spor ortamlarında veya üniversite sporlarında zamanla birtakım değişiklikler olabilmektedir. Bir diğer deyişle üniversite spor ortamında kadın veya erkek katılımcılara yönelik yapılmış olan güncel etkinlikler, öğrencilerin spor ortamına ilişkin düşüncelerinde değişikliklere neden olabilir.

Katılımcıların cinsiyet değişkenlerine göre, sporcular için profesyonelizm ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu doğrultuda sonuçlar, cinsiyet değişkeninin profesyonelizm düzeyine herhangi bir etkisi olmadığını göstermektedir. Bir diğer deyişle, profesyonelizm düzeyinin cinsiyetten bağımsız olarak benzerlik gösterdiğine işaret etmektedir. Elde edilen bu sonuçlar, sporcular arasında profesyonel tutum ve davranışlarının eşit düzeyde geliştiği anlamına gelebilir. Buna ek olarak profesyonellik kavramının evrensel bir nitelik taşıdığı ve katılımcılar tarafından benzer şekilde algılandığı söylenebilir. Bir diğer deyişle sporcular arasında profesyonellik, cinsiyetten bağımsız olarak ortak bir değer olabilir. Literatürde profesyonelizm ve cinsiyet değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde; Karatay ve ark. (2020) tarafından yapılan araştırmada kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere kıyasla profesyonelizm düzeylerinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir ve bulguların, mevcut araştırma bulgularını desteklediği görülmektedir. Buna karşılık Altinkurt ve Yılmaz (2014) tarafından yapılan araştırmada kadınların erkeklere göre daha yüksek mesleki profesyonellik puanlarına sahip olduğu belirlenmiştir. Kurtuluş (2023) tarafından yapılan araştırmada kadın katılımcıların mesleki profesyonelizm puanlarının erkek katılımcılara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ve araştırma sonuçlarının mevcut araştırma sonuçları ile benzerlik göstermediği saptanmıştır. Bulgular arasındaki farklılığın ise örneklem grupları ve veri toplama araçları arasındaki farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim mevcut araştırma sporcu öğrenci olarak adlandırılabilir bir grubu temsil etmektedir.

Çalışmada yaş değişkenine göre, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Yaş değişkenine göre spor tesisleri alt boyutunda ise anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Spor tesisleri alt boyutunun sonuçları incelendiğinde, 18-21 yaş aralığında olan sporcuların puan ortalamalarının

yüksek olduğu belirlenmiştir. 18-21 yaş aralığındaki sporcuların üniversite eğitim süreçlerinin başlangıç yıllarına denk gelmektedir. Bu durumun, sporcuların üniversite ortamına yönelik merak ve heyecan duygularına etki edebileceği düşünülmektedir. Söz konusu merak ve heyecanla birlikte 18-21 yaş aralığındaki sporcular üniversite içerisindeki spor tesislerini daha sık değerlendirme eğilimi gösterebilir. Literatürde üniversite spor ortamı ve yaş değişkenin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde Çakıcı ve ark. (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, üniversite kulüp sporları alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Çıkan sonuç ile mevcut araştırma sonucuna paralel olacak şekilde, 18-21 yaş aralığında bulunan sporcuların puan ortalamalarının yüksek olduğu saptanmıştır. Buna karşılık Ayyıldız (2022)'in çalışmasında ise spor dersleri, spor tesisleri, üniversite spor takımları ve üniversite kulüp sporları alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Ayyıldız (2022)'in çalışma sonuçlarına göre, katılımcıların yaş düzeyleri arttıkça puan ortalamaları da artmaktadır. Bu sonuç ile mevcut araştırma sonucu uyuşmamaktadır. Bulgular arasındaki farklılığın oluşmasında ise mevcut araştırmanın sadece spor yükseköğretim kurumlarında eğitim alan öğrencilerden oluşmasının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada yaş değişkenine göre, sporcular için profesyonellik ölçeği toplam puanında 26 yaş ve üzeri kategorisinde bulunan sporcuların lehine anlamlı farklılık saptanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde, yaş yükseldikçe profesyonellik düzeyinin de yükseldiği söylenebilir. Elde edilen sonuç, tecrübeli sporcuların spor ahlakına göre hareket etmesini, performansını en iyi seviyeye getirme çabasını ve sporculuk sorumluluğunu üstlenme durumunu göstermektedir. Bir diğer deyişle 26 yaş ve üzeri sporcular, genç yaşlardaki sporculardan daha fazla deneyim ve olgunluğa sahip olabilirler. Bu deneyim ve olgunluk, sporcuların profesyonel davranışlar sergileme ve hedeflerine daha kararlı bir şekilde odaklanma yeteneklerini artırabilir. Ayrıca sporcuların profesyonellik açısından önemli olan liderlik, problem çözme ve iletişim gibi becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Literatürde sporcular için profesyonellik ve yaş değişkenin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde; Polat (2020) tarafından yapılan çalışmada, katılımcıların yaş değişkenine göre mesleki profesyonellik puanlarında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ve bulguların bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermediği saptanmıştır. Bulgular arasındaki

farklılık ise kullanılan veri toplama araçları ve örneklem gruplarının benzer olmaması ile ilişkilendirilebilir.

Araştırmada gelir durumu değişkenine göre, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyutları puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Çalışmada gelir durumu değişkeninde anlamlı farklılığın olmaması, üniversite spor ortamındaki imkanların herkese eşit bir şekilde sunulmasından kaynaklanabilir. Bir diğer deyişle öğrencilerin aynı düzeyde spor imkanlarına ve ortama erişimi mevcut olabilir. Bu durum, üniversitelerde spor hizmetlerinin herkes için eşit olduğunu ve sosyo-ekonomik faktörlerin bu hizmetlere erişimi sınırlamadığı şeklinde yorumlanabilir. Literatürde üniversite spor ortamı ile gelir durumu değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde; Ayyıldız (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmada refah düzeyi değişkeninde spor dersleri, spor tesisleri, üniversite spor takımları ve üniversite kulüp sporları alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak refah düzeyi yüksek olan sporcuların puan ortalamaları yüksek olduğu bulunmuştur ve bu çalışmanın sonucu ile mevcut araştırma sonucu örtüşmemektedir. Bulgular arasındaki farklılık örneklem gruplarının farklı olması ve zaman faktörü ile ilişkilendirilebilir. Nitekim zaman içerisinde üniversiteler spor faaliyetlerine yönelik yeni yapılar inşa etmiş veya yeni faaliyetler organize etmiş olabilir. Buna ek olarak üniversitelerin spor olanakları, sundukları hizmetler ve öğrencilerin bu hizmetlere erişimi gibi faktörler farklılığın oluşmasında etkili olabilir.

Araştırmada, gelir durumu değişkenine göre, sporcular için profesyonellik ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Elde edilen sonuçlar, profesyonelce hareket etme durumunun maddi gelir ile ilgisinin olmaması ile açıklanabilir. Nitekim profesyonelliğin, sporcunun yetenekleri, çalışma etiği ve performansı ile ilgili bir kavram olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bir sporcunun ne kadar profesyonel olduğu, sahip olduğu gelir düzeyiyle doğrudan ilişkili olmayabilir. Sporcu öğrenciler gerek aldığı eğitim ile gerek edindiği tecrübelerle profesyonelliğin de içinde bulunan sporun temel etik değerlerini benimsemiş olabilir. Literatür incelemesi sonucunda profesyonellik ile gelir durumu değişkeninin yer aldığı herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ancak profesyonellik ile ilişkili olduğu düşünülen sportmenlik konulu çalışmalar incelendiğinde Akoğlu ve ark. (2019) tarafından yapılan çalışmada milli sporcuların gelir durumuna göre sportmenlik

puanlarında anlamlı farklılık belirlenmediği görülmüştür. Benzer şekilde Sabah ve Çankaya (2021) tarafından yapılan araştırmada gelir durumuna göre sporda ahlaktan uzaklaşma ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık saptanmamıştır ve sonuçların bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Çalışmada spor türü değişkenine göre, üniversite spor takımları alt boyutu ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Üniversite spor takımları alt boyutu ile üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı sonucuna göre, takım sporu ile ilgilenen sporcuların, bireysel spor türüne ait olan sporculara göre puan ortalamalarının yüksek olduğu bulunmuştur. Çıkan sonuç, takım sporlarında bireyler arası iletişimin yüksek olması, sosyalleşme imkanının elverişli olması ve daha çok yeni insan tanıyabilme imkanının bulunması kaynaklı olabilir. Sonuçlara bir diğer neden olarak üniversitelerin takım sporlarına yönelik faaliyetlere olanak tanınması gösterilebilir. Nitekim üniversite ortamları takım sporlarına (basketbol, futbol, voleybol vb.) yönelik faaliyetleri düzenlemede tesis imkanlarının da sayesinde daha etkili faaliyet alanları oluşturabilmektedir. Dolayısıyla takım sporları ile ilgilenen sporcuların üniversite spor ortamlarını değerlendirmesi, destek vermesi ve katılması mümkün hale gelebilmektedir. Literatürde üniversite spor ortamı ile spor türü değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde; Çakıcı ve ark. (2023) tarafından yapılan çalışmada, üniversite spor ortamı ölçeği alt boyutlar ve toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Çıkan sonuç ile bu araştırmanın sonucu benzerlik göstermediği belirlenmiştir. Bulgular arasındaki farklılığın ise farklı spor türlerindeki koçluk, kaptanlık veya liderlik yaklaşımları ile ilişkilendirilebilir. Özellikle takım sporlarında grubu harekete geçirmeye yönelik faaliyetlerde takım kaptanının grup üzerindeki etkisinin belirleyici olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada spor türü değişkenine göre, sporcular için profesyonellik ölçeğinde herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu doğrultuda katılımcıların profesyonellik düzeyinde spor türünün belirleyici bir unsur olmadığı görülmektedir. Elde edilen sonuç; profesyonellik kavramının sporcuların mesleki tutumları, disiplinleri, etik kurallara uyumları ve iş ahlakı gibi daha genel özellikleri kapsamı ile ilişkilendirilebilir. Katılımcılar hangi spor dalında faaliyet gösterirlerse gösterebilirler, benzer eğitim programlarına ve etik kodlara tabi tutulduğundan, spor türlerinden

bağımsız olarak profesyonelizm düzeylerinin benzer olmasını beklenebilir. Sporcuların profesyonel tutum ve davranışları, spor kültürü ve eğitim süreçleriyle benzer şekilde şekillenmiş olabilir. Örneğin hem bireysel hem de takım sporlarında disiplin, azim, etik değerler ve mesleki sorumluluk önemlidir. Bu ortak gereksinimler, profesyonelizm ölçeğinde anlamlı farklılıkların olmamasını açıklayabilir. Literatürde profesyonelizm ile spor türü değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde; Yıldız ve Tolukan (2023) tarafından yapılan çalışmada, takım sporları ile ilgilenen katılımcıların profesyonellik düzeyleri arttıkça duygusal, fiziksel ve sözel şiddete yönelik eğilimin azaldığı belirlenmiştir ve bulguların mevcut araştırmanın bulguları ile benzerlik gösterdiği saptanmıştır. Yalçın ve ark. (2020) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların sportmenlik puanlarında spor türünün belirleyici olmadığı saptanmıştır ve bulguların bu araştırmanın sonuçları ile örtüştüğü belirlenmiştir. Buna karşılık Moral (2020) tarafından yapılan çalışmada, bireysel sporlar ile ilgilenen katılımcıların takım sporlarıyla ilgilenenlere göre daha yüksek sportmenlik puanlarına sahip olduğu görülmüştür. Bulguların bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermediği belirlenmiştir. Bulgular arasındaki farklılık ise bireysel sporcuların genellikle kişisel koçlarla çalışması ve takım sporcularının grup halinde eğitim alması ile ilişkilendirilebilir. Bu farklılıklar sporcuların sportmenlik ve sportmenlikle bağlantılı olduğu düşünülen profesyonelizm anlayışlarını farklı şekillerde etkileyebilir. Buna ek olarak bulgular arasındaki farklılığın oluşmasında örneklem grubunun ve veri toplama araçlarının etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada spor yaşı değişkenine göre üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyutları puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Spor yaşının üniversite spor ortamına etkisi olmadığı görülmektedir. Elde edilen sonuçlar üniversitelerin sunduğu spor hizmetlerinin ve imkanlarının, spor geçmişi farklı olan öğrenciler için eşit derecede erişilebilir ve tatmin edici olması ile açıklanabilir. Bununla birlikte spor bilimleri öğrencilerinin üniversite spor ortamını değerlendirirken spor geçmişlerinden çok, mevcut deneyimlerine ve üniversitenin sağladığı imkanlara odaklandıklarını söylenebilir. Bir diğer deyişle spor bilimleri öğrencilerinin üniversite spor ortamını değerlendirirken kişisel spor geçmişlerinden ziyade, spor bilimlerine olan genel ilgileri ve motivasyonları doğrultusunda benzer algılara sahip olmaları muhtemeldir. Bu doğrultuda spor bilimleri öğrencilerinin

üniversite spor ortamından beklentilerinin ve değerlendirmelerinin, spor geçmişlerinden bağımsız olarak benzer olabileceğini düşünülmektedir. Literatürde üniversite spor ortamı ile spor yaşı değişkenine ilişkin çalışmalar incelendiğinde, Çakıcı ve ark. (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada spor yaşına göre üniversite spor ortamı toplam puan ve alt puanlarında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu doğrultuda bulguların mevcut çalışmanın bulguları ile benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Araştırmada spor yaşına değişkenine göre, sporcular için profesyonelizm ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık saptanmamıştır. Bu sonuçlar neticesinde spor yaşının profesyonelizme etkisi olmadığı söylenebilir. Elden edilen sonuçlara göre profesyonel tutum ve davranışların; bireylerin aldıkları eğitim, kişisel özellikleri, motivasyon ve çevresel faktörlerden etkilenebileceği düşünülmektedir. Bir diğer deyişle katılımcıların profesyonellik düzeyini etkileyen unsurun ne kadar süreyle spor yapmaları değil, bu süreçte ne tür deneyimler kazandıkları ile ilişkili olabileceği öngörülmektedir. Bir diğer neden olarak spor yaşı düşük ya da yüksek olması fark etmeksizin katılımcıların sporun evrensel etik değerlerini benimsemesi söylenebilir. Literatür taraması sonucunda profesyonelizm ile spor yaşı değişkeninin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak profesyonelizm ile benzerlik gösteren sportmenlik konulu çalışmalar incelendiğinde Gürpınar ve Kurşun (2013) tarafından yapılan araştırmada basketbol ve futbolcularda spor yaşına göre sportmenlik puanlarında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Benzer şekilde Şahin ve Yıldırım (2023) tarafından yapılan çalışmada hokey sporcularında spor yaşına göre sportmenlik puanlarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir ve sonuçların bu araştırmanın sonuçlarını desteklediği görülmektedir.

Çalışmada sporcu lisans değişkenine göre üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Katılımcıların sporcu lisans değişkenine göre kulüp sporları alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Elde edilen bulgularda, milli sporcu olanların milli sporcu olmayanlara göre puan ortalamalarının yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, milli sporcuların diğer sporculara göre daha çok sporcu ve bireylerle iletişim halinde olabileceği kaynaklı olabilir. Bunun nedeni ise, milli sporcuların üniversite kulüp sporlarındaki faaliyetlere aktif katılma eğilimine dayandırılabilir. Bir diğer neden olarak millî sporcuların, diğer

sporcular için rol model olma güdüsü gösterilebilir. Nitekim sporcu için bu rol model olma durumu, onların kulüp sporlarına yönelik daha pozitif bir tutum geliştirmelerine katkıda bulunabilir. Ayrıca millî sporcuların sahip olduğu daha iyi imkanlar, yüksek motivasyon, disiplin, geniş sosyal destek ağı ve profesyonel bir spor kültürü gibi faktörlerin sonuçlar üzerinde etkili olabileceği düşünülmektedir. Alan yazın incelendiğinde, sporcu lisans değişkeni ile üniversite spor ortamı ile ilgili yapılmış çalışmaya rastlanılmamıştır ve bu yönüyle çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı söylenebilir.

Çalışmada sporcu lisans değişkenine göre sporcular için profesyonelizm puanlarında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Elde edilen sonuçlar, sporcuların profesyonelizm düzeyinde amatör, profesyonel veya milli sporcu olmasının belirleyici olmadığı göstermektedir. Bu doğrultuda spor yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören tüm sporcuların, aldıkları eğitim nedeniyle benzer profesyonel değerler ve tutumlar geliştirmiş olabileceği düşünülmektedir. Nitekim üniversite eğitimi, sporcuların lisans düzeyinden bağımsız olarak profesyonel davranış ve etik anlayışlarını şekillendirmede etkili olabilir. Üniversite ortamında sunulan profesyonel gelişim fırsatları (seminerler, mentorluk programları vb.), tüm sporcuların profesyonelizm düzeylerini eşit şekilde katkı sağlayabilir. Bununla birlikte sporcuların profesyonelize yönelik davranışlarının, içinde bulundukları spor kültürü ve çevresel faktörlerden etkilenebileceği söylenebilir. Literatür taraması sonucunda profesyonelizm ile spor yaşı değişkeninin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak profesyonelizm ile benzerlik gösteren sportmenlik konulu çalışmalar incelendiğinde Güllü ve Şahin (2018) tarafından yapılan çalışmada milli güreşçilerin yüksek düzeyde sportmenlik puanlarına sahip olduğu belirlenmiştir ve bulguların bu araştırmanın bulgularını desteklediği görülmüştür.

Araştırmada üniversite değişkenine göre üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, üniversitelerdeki öğrencilerin hemen hemen aynı imkanlarda eğitim hizmeti almalarından kaynaklanabilir. Bir diğer deyişle üniversiteler arasında spor olanakları, tesisler, eğitim kalitesi ve spor programları açısından belirli bir homojenlik sağlanmış olabilir. Bu durum, yükseköğretimde spor eğitiminin belirli bir kalite standardına ulaştığı ve bu standartların tüm üniversitelerde benzer şekilde uygulandığı şeklinde

yorumlanabilir. Literatürde üniversite spor ortamı ile üniversite değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde Çakıcı ve ark. (2023)'nın çalışmasında spor tesisleri alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ve sonuçların mevcut araştırma sonucu ile örtüşmediği görülmüştür. Bulgular arasındaki farklılık ise öğrencilerin spor tesislerini ve ortamını algılama şekillerinin kişisel deneyimlere göre değişmesi ile açıklanabilir. Nitekim katılımcılar, spor tesisleri konusunda daha yüksek beklentilere veya daha eleştirel bir bakış açısına sahip olabilirler. Bu durum beraberinde algısal olarak spor tesislerinin kalitesini daha düşük değerlendirmelerine neden olabilir.

Araştırmada üniversite değişkenine göre sporcular için profesyonellik ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç sporcuların profesyonel tutumlarının öğrenim gördükleri üniversitelere bağlı olarak değişmediğini göstermektedir. Bir diğer deyişle spor dünyasında ortak bir profesyonel kültürün hakim olduğunu söylenebilir. Sporcular hangi üniversitede olursa olsun benzer etik kuralları, davranış standartlarını ve profesyonellik anlayışını benimseyebilir. Sporcuların bireysel profesyonellik düzeyleri, kişisel özelliklerinden, geçmiş deneyimlerinden veya sporculuk kariyerlerinden etkilenebilir. Buna ek olarak spor eğitimi veren akademik personel ve antrenörlerin profesyonellik konusundaki yaklaşımlarının benzerlik göstermesi, sporcuların profesyonel davranışlarında üniversiteler arası farklılık olmamasını açıklayabilir. Antrenörler ve eğitimciler, sporculara profesyonellik konusunda benzer eğitimler ve rehberlik sağlayabilirler. Literatürde sporcular için profesyonellik ölçeği ile üniversite değişkeninin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak profesyonellik ile benzerlik gösteren sportmenlik konulu çalışmalar incelendiğinde Sabirli (2024) tarafından yapılan çalışmada üniversite değişkenine göre sportmenlik ölçeği puanlarında anlamlı farklılık saptanmıştır ve sonuçların bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermediği belirlenmiştir. Bulgular arasındaki farklılık ise kavramsal farklılıklar, veri toplama araçları, spor branşları ve kültürel faktörler, katılımcı profili ve zaman dilimi gibi çeşitli nedenlerle açıklanabilir.

Çalışmada sınıf değişkenine göre üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyut puanlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Çıkan sonuçlara göre, sınıf değişkeninin üniversite spor ortamına yönelik tutuma herhangi bir etkisi olmadığını göstermektedir. Üniversitelerde uygulanan spor eğitim

programları ve faaliyetleri sınıf düzeyine bağı olarak büyük farklılıklar göstermiyor olabilir. Nitekim spor eğitimi veren kurumlar, tüm sınıf seviyelerine benzer müfredat ve programlar uygulayarak spor ortamının tutarlılığını sağlamış olabilirler. Bu durum sınıf değişkeninin etkisiz olmasına neden olabilir. Buna ek olarak spor yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler, üniversiteye başladıkları andan itibaren spor ortamına yönelik tutumlarını belirli bir düzeyde oluşturmuş olabilirler. Dolayısıyla mevcut tutumlar zamanla büyük değişiklikler göstermeyebilir ve öğrenciler sınıf seviyeleri ilerlemesine rağmen benzer spor ortamı algısına sahip olabilirler. Literatürde üniversite spor ortamı ile sınıf değişkeninin yer aldığı çalışmalar incelendiğinde Çakıcı ve ark. (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, üniversite spor ortamı ölçeği toplam puanı ve alt boyutlarında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ve sonuçların mevcut çalışma sonucu ile benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Çalışmada sınıf değişkenine göre, sporcular için profesyonelizm ölçeği toplam puanında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Bu doğrultuda katılımcıların profesyonelizm düzeyinde sınıf kategorisinin belirleyici olmadığı söylenebilir. Elde edilen bu sonuç profesyonelizme yönelik tutumların sporculara öğrenim hayatlarının ilk yıllarından itibaren verilmeye başlanması ve tüm eğitim süreci boyunca tutarlı bir şekilde devam ettirilmiş olması ile ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte profesyonel tutum ve davranışların, sporcuların daha önceki deneyimleri ile sportif kariyerinin ilk yıllarda şekillenmiş olabileceği yorumu yapılabilir. Literatürde sporcular için profesyonelizm ile sınıf değişkeninin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak profesyonelizm ile benzerlik gösteren sportmenlik konulu çalışmalar incelendiğinde Sabah ve Çankaya (2021) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların sınıf değişkenine göre sportmenlik toplam puanında anlamlı farklılık saptanmadığı görülmüştür. Benzer şekilde Durmuşoğlu ve ark. (2023) tarafından yapılan çalışmada sporcuların sınıf değişkenine göre sportmenlik yönelimi puanlarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir ve sonuçların bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Araştırmada üniversite spor ortamı ölçeği ile sporcular için profesyonelizm ölçeği arasındaki ilişki incelenmiştir. İnceleme sonucunda sporcular için profesyonelizm ölçeği ile üniversite spor ortamı ölçeği ve tüm alt boyut puanları

arasında pozitif yönde ve orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar üniversitelerdeki spor ortamının kalitesinin, sporcuların profesyonel tutum ve davranışlarını doğrudan etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Profesyonelizmin; bir sporcunun disiplin, kararlılık, etik kurallara uyum ve kendini geliştirme arzusu gibi özelliklerini ifade eden bir kavram olduğu düşünülmektedir. Bu özellikler, sporcuların üniversite spor ortamına daha fazla uyum sağlamalarına ve bu ortamlardan daha fazla fayda görmelerine yardımcı olabilir. Bir diğer deyişle üniversite spor ortamının kalitesi sporcuların profesyonel gelişimlerinde destekleyici bir rol oynayabilir. Kaliteli ve iyi düzenlenmiş spor ortamları, sporcuların daha profesyonel bir yaklaşım benimsemelerine olanak sağlayabilir. Öyle ki spor derslerinin kalitesi ve içeriği, sporcuların teknik ve taktik becerilerinin yanı sıra profesyonel tutumlarını da geliştirebilir. Modern ve iyi donanımlı spor tesisleri, sporcuların antrenmanlarını verimli bir şekilde yapmalarını ve profesyonel bir spor yaşamı sürdürebilmelerini sağlayabilir. Üniversitede bulunan spor kulüpleri sporculara düzenli yarışma ve antrenman olanakları sağlayarak onların profesyonel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Takım ve kulüp etkinlikleri, sporcuların profesyonel bir spor ortamında deneyim kazanmaları için bir alan yaratabilir. En genel ifadeyle iyi yapılandırılmış, destekleyici ve kaynaklarla zenginleştirilmiş bir spor ortamı, sporcuların profesyonellik düzeylerini artırabilir. Bu durum spor tesislerinin kalitesi, spor faaliyetlerinin ve takımlarının etkinliği, sporculara sunulan rehberlik ve destek hizmetleri gibi faktörleri içerebilir. Bu tür ortamlar, sporcuların daha disiplinli, sorumluluk sahibi ve etik değerlere bağlı olmalarını teşvik edebilir. Ayrıca üniversitelerdeki antrenörlerin ve spor eğitmenlerinin, sporcuların gelişiminde kritik bir rol oynadığı düşünülmektedir. Antrenörlerin veya öğretim elamanlarının profesyonel davranışları ve öğretim yöntemleri, sporcuların kendi profesyonel tutumlarını şekillendirebilir. Kaliteli programlar, sporcuların mesleki etik, disiplin ve sorumluluk gibi profesyonel değerlere olan bağlılıklarını artırabilir. Elde edilen sonuçlara bir diğer neden olarak üniversitelerin sağladığı spor tesislerinin ve faaliyetlerinin etkili olduğu öngörülmektedir. Öyle ki modern ve iyi donanımlı spor tesisleri, sporcuların antrenmanlarını daha etkili ve verimli bir şekilde yapmalarını sağlayarak sporculara pek çok yönüyle katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Çalışma sonuçlarına göre 26 yaş ve üzeri sporcuların 18-25 yaş aralığındaki sporculara göre profesyonellik düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş arttıkça profesyonellik düzeyinin de artması beklenmektedir. Sporcuların zamanla daha fazla deneyim kazanacağı ve bunun neticesinde daha profesyonelce yaklaşım sergileyeceği söylenebilir. Genç ve deneyimsiz sporcuların ise daha fazla müsabakaya katılması ve antrenmanlar ile desteklenmesi önerilmektedir. Böylece daha genç sporcuların erken yaşta daha fazla deneyim kazanacağı ve profesyonel yaklaşım sergileyeceği öngörülmektedir. Takım sporcularının ise bireysel sporculara göre spor ortamı puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin ise üniversitelerde düzenlenen spor organizasyonlarının daha çok takım sporlarına göre olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Geleneksel branşlarda düzenlenen organizasyonların bireysel sporlara göre daha fazla olduğu düşünülmektedir. Spor yükseköğretim kurumlarının ve ilgili spor federasyonlarının bireysel sporlara yönelik organizasyon sayısını arttırması önerilmektedir. Böylece bireysel sporlarla uğraşan sporcuların becerilerini sergilemeleri ve deneyim kazanmaları beklenebilir. Son olarak sporcuların üniversite spor ortamı düzeyleri arttıkça profesyonellik düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Üniversite spor ortamı, spor yükseköğretim kurumlarındaki ders müfredatı, yerleşke içerisindeki tesisler ve spor kulüpleri ile ilgilidir. Bu faktörlerin kaliteli ve amaca uygun hizmet etmesinin, sporcuların profesyonellik düzeylerine olumlu anlamda etki edeceği düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

- Üniversitelerin, spor tesislerine yatırım yaparak modern ve iyi donanımlı spor alanları oluşturması ve oluşturulan spor tesislerinin öğrenciler tarafından kolay erişilebilir olmasının etkili olacağı düşünülmektedir.
- Spor derslerinin içeriği, sporcuların hem teknik ve taktik becerilerini hem de profesyonel tutumlarını geliştirecek şekilde yeniden düzenlenmesinin katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

- Spor eğitmenlerinin ve antrenörlerin bu alanda gerekli eğitimleri alması ile profesyonel gelişimi desteklenmesinin sporculara yardımcı olabileceği düşünülmektedir.
- Üniversitelerdeki spor takımları ve kulüplerin faaliyetleri çeşitlendirilerek sporcuların profesyonel becerilerini geliştirecek çeşitli antrenman ve yarışma olanakları sunulabilir. Buna ek olarak öğrencilerin kulüp etkinliklerine katılımını teşvik edici programlar ve destekler sağlanmasının etkili olacağı düşünülmektedir.
- Spor programlarına daha fazla finansal kaynak ayrılarak sporcuların ihtiyaç duyduğu malzeme, tesis ve eğitim imkanları sağlanmasının sporculara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.
- Üniversitelerin spor programlarını desteklemek için yerel ve ulusal spor organizasyonları ile iş birlikleri ve sponsorluk anlaşmaları yapmasının etkili olacağı öngörülmektedir.
- Üniversitelerin, spor politikalarını geliştirerek sporcuların profesyonel gelişimini destekleyen stratejik planlar oluşturmasının katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
- Spor programlarının etkinliği düzenli olarak değerlendirilmeli ve sporcuların geri bildirimlerine dayalı iyileştirmeler yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, O., Tanrıverdi, H., & Özkan, D. S. (2011). Mesleki profesyonellik ve bir meslek mensupları olarak hemşireler örneği. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 235-260.
- Afiah, N. (2020). Perceptions of english education program students towards the profesionalism of english education lecturers in online learning at IAIN parepare. *Asian Social Science and Humanities Research Journal (ASHREJ)*, 2(2), 69-75.
- Akoğlu, H., Ayyıldız, E., & Sunay, H. (2019). Uluslararası spor organizasyonlarına katılan sporcuların sporda ahlaktan uzaklaşma ve sportmenlik davranışlarının incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2).
- Altın, Ş., Bezgin Ediş, L., Tüfekçi, İ. & Altın, B. (2020). Spor pazarlamasında lisanslı ürünlerin tercihinde, kulüp imajı, marka efangelizmi, takım sadakati ve takımla özdeşleşme değişkenlerinin etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 3759-3775.
- Altinkurt, Y., & Yılmaz, K. (2014). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Sakarya University Journal of Education*, 4(2), 57-71.
- Ayyildiz, E. (2022). Examining the university sports environment: A study on Turkish university students. *International Online Journal of Education and Teaching*, 9(4), 1950-1959.
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical images of school: School perceptions of students, teachers and parents from four selected schools (in Ankara)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Baş, M., Kabak, S. & Şebin, K. (2022). Üniversite öğrencilerinin taraftan oldukları takınılan ile özdeşleşme düzeylerinin incelenmesi. A. Çelik, (Ed.) *Asad-2021: Spor-Eğitim-Sağlık*, (1. Baskı, s.137-144). Efe Akademi Yayıncılık.
- Belch, H. A., Gebel, M. & Maas, G. M. (2001). Relationship between student recreation complex use, academic performance, and persistence of first-time freshmen. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 38(2), 254–268.

- Björkström, M. E., Athlin, E. E., & Johansson, I. S. (2008). Nurses' development of professional self—from being a nursing student in a baccalaureate programme to an experienced nurse. *Journal of clinical nursing*, 17(10), 1380-1391.
- Borges, C. (2014). The role of sports in enhancing social interactions and health. *International Handbook of Sport Psychology*. Springer.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). Veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Cerit, Y. (2012). Okulun Bürokratik Yapısı ile Sınıf Öğretmenlerinin Profesyonel Davranışları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4(4), 497-521.
- Cruess, R. L., Cruess, S. R., Boudreau, J. D., Snell, L., & Steinert, Y. (2014). Reframing medical education to support professional identity formation. *Academic Medicine*, 89(11), 1446-1451.
- Çakıcı, H. A., Cevahircioğlu, B. & İnce, A. (2023). Sporcuların üniversite ortamları ile hedef bağılılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 59-67.
- Çakir, Z. & Erbaş, Ü. (2021). Determination of attitude levels of taekwondo, karate and judo players towards combat sports. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 10(4), 23-31.
- Çar, B., Kurtoglu, A., Metin, S.N. & Öcal, T. (2022). Üniversite Öğrencilerinin Spor Yaparken Psikolojik ve Fiziksel Nasıl Hissettiklerinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (2), 15-24.
- Çekçeoğlu, H. (2019). *Spor yapan ve spor yapmayan lise öğrencilerinin psikolojik sağlık ve hedef bağılılık düzeylerinin incelenmesi* (Tez no. 558397) [Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çelik, M., & Yılmaz, K. (2015). The Relationship between Teachers' Occupational Professionalism and Burnout. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (30), 93-122.
- Çingöz, S., Hacıcaferoğlu, B., Kayhan, R. F. & Doğanay, G. (2017). Examining the effect of capoeira on socialization in terms of some variables. *International Journal of Sport Exercise and Training Sciences-IJSETS*, 4, 206-213.

- Çingöz, Y. E. & Mavibaş, M. (2022). Üniversite öğrencilerinin egzersiz bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS)*, 2, 19-28.
- Çolak, S., Ay, M., & Baş, B. (2022, 10-12 Haziran). Kocaeli üniversitesi spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sporun yaşam becerilerine olan etkisinin incelenmesi [Konferans sunumu özeti]. 11. Uluslararası Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Konferansı, Ankara. <https://sadabsempozyum.org/sadabantalya/wp-content/uploads/2022/08/SADAB-XI.-Tam-Metin-Kitap.pdf>
- Çolakoğlu, T., Özbey, Ö. & Doğan, D. (2022). 7405 Sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanununun Kamu Politikası Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 4(1), 80-95.
- Durmusoglu, M. V., Aksoy, Y., Gencgor, I., Celik, Z. & Coruh, Y. (2023). Sporcuların Sportmenlik Anlayışlarının ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *Journal of ROL Sport Sciences*, 1, 327-347.
- Erten, R. (2006). Türk Sporunun Yapısal Düzeni. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 10(1), 117-136.
- Eser, F.D. (2015). Üniversite spor tesisleri kullanıcıları memnuniyet düzeyi: pamukkale üniversitesi spor merkezi örneği [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Evans, K. E., Hartman, C. L. & Anderson, D. M. (2013). It's more than a class: Leisure education's influence on college student engagement. *Innovative Higher Education*, 38(1), 45–58.
- Evans, L. (2008). Professionalism, professionalism and the development of education professionals. *British Journal of Educational Studies*, 56(1), 20-38.
- Evetts, J. (2011). A new professionalism? Challenges and opportunities. *Current sociology*, 59(4), 406-422.
- Fişek, K. (1998). Türkiye’de ve Dünya’da spor yönetimi (2. Baskı). Bağırhan Yayınevi.
- Flexner, A. (2001). Is social work a profession?. *Research on social work practice*, 11(2), 152-165.

- Gentile, C., Spiller, N. & Noci, G. (2007). How to sustain the customer experience: An overview of experience components that co-create value with the customer. *European Management Journal*, 25(5), 395-410.
- Gökçora, İ. H. (2005). Profesyonelliğe saygı. *Üniversite ve Toplum Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 5(3), 20–38.
- Gözen, İ. & Yenel, F. (2022). Akademisyenlerin; sporun yumuşak gücünün toplumları etkileme ve dönüştürmedeki etkileri üzerine görüşleri. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 1-15.
- Güllü, S., & Şahin, S. (2018). Milli güreşçilerin sportmenlik yönelim düzeyleri üzerine bir araştırma. *Turkish Studies*, 13(18).
- Gümüşdağ, H., Bastık, C. & Kartal, A. (2022, 26-28 Mart). Aktif spor yapan ve yapmayan tıp fakültesi öğrencilerinin stres ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesi [Konferans sunumu özeti]. 4. Uluslararası Tıp Bilimleri ve Multidisipliner Yaklaşımlar Kongresi, İstanbul. <https://www.tipbilimlerikongresi.org/>
- Güngör, N. B., Kurtipek, S., & İlhan, E. L. (2022). Sporcular için profesyonelizm ölçeği (SPÖ)'nin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 36-48.
- Gürpınar, B., & Kurşun, S. (2013). Basketbolcuların ve futbolcuların sportmenlik yönelimleri. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 3(1), 171-176.
- Güven, Ö. (1996). Türkiye'de cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 70-82.
- Hilferty, F. (2008). Theorising teacher professionalism as an enacted discourse of power. *British Journal of Sociology of Education*, 29(2), 161-173.
- Hollenbeck, J. R., & Klein, H. J. (1987). Goal commitment and the goal-setting process: problems, prospects, and proposals for future research. *Journal of Applied Psychology*, 72(2), 212.
- Huesman, R., Brown, A. K., Lee, G., Kellogg, J. P. & Radcliffe, P. M. (2009). Gym bags and mortarboards: Is use of campus recreation facilities related to student success? *NASPA Journal*, 46(1), 50-71.

- İlhan, M. & Çetin, B. (2014). Sınıf değerlendirme atmosferi ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 31-50.
- Jones, L. & Green, J. (2006). Profesyonelliğin değişen söylemleri: Birleşik Krallık'taki pratisyen hekimlere ilişkin bir vaka çalışması. *Sağlık ve hastalık sosyolojisi*, 28(7), 927-950.
- Kangalgil, M., Hünük, D. & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karakaya, O. (2022). Türkiye'de dernekleşme ve toplumsal gelişmişlik göstergeleri arasındaki ilişki. *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 315-340.
- Karaküçük, S., & Şenel, Ö. (1998). Üniversiteler arası spor organizasyonlarına katılan sporcu-öğrencilerin katılım amaçları ve beklentileri üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 29-38.
- Karataş, E. Ö. (2021). Ders dışı etkinliklerde beden eğitimi ve spor (1.Baskı). Efe Akademi Yayıncılık.
- Karatay, M., Günbey, M. & Taş, M. (2020). Öğretmen profesyonelliği ile öğretmen özerkliği arasındaki ilişki. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 173-195.
- Katırcı, H. (2016). Spor tesis yönetimi. H. N. Basım & M. Argan (eds.). *Spor Yönetimi* (2. Baskı, s. 332-363). Detay Yayıncılık.
- Khareng, M., Machae, R., Khaekphong, C., & Awang, J. (2020). Tahap Profesionalisme Guru Agama dan Keberkesanannya di Maahad Muhammadi Perempuan, *International journal of islamic thought*, 17, 78-89.
- Kıcıroğlu, N. F. & Komsuoğlu, A. (2022). Türk yükseköğretiminde üniversite yeniden yapılırken "ilmi yurda götürmek": üniversite haftaları örneği. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, 41, 1-29.
- Kocamaz, S., Çolakoğlu, T., & Erturan-Öğüt, E. E. (2013). Türk spor federasyonlarının özerklik sonrası değişimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(14), 7-26.
- Kolukısa, Ş. & Dizdar, S. (2022). 10-12 yaş grubu çocuklara yüzme sporunun anatomik ve fiziksel gelişimine etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 1, 13-26.

- Latham, G. P. (2003). Goal setting: A five-step approach to behavior change. *Organizational Dynamics*, 32(3), 309-318.
- Lestari, H. D., Achadi, A. & Surveyandini, M. (2016). Profesyonellik, iş deneyimi ve iş özerkliği ile iş performansının analizi (Studi pada Advokat di Purwokerto). *Majalah Ilmiah Manajemen & Bisnis*, 13(1), 99.
- Ludwig, S. (2020). Professionalism. *Pediatrics in Review*, 41(5), 217-223.
- Mackey, J., & Evans, T. (2011). Interconnecting networks of practice for professional learning. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 1-18.
- Mengütay, S. (1997). Morpa spor ansiklopedisi (1. Baskı). Morpa Kültür Yayınları
- Moral, G. (2020). *Takım sporcularının ve bireysel sporcuların sportmenlik davranışları ile empati eğilim düzeylerinin karşılaştırılması (Ankara ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Murathan, F. & Tekin, A. (2022). Geçmişten günümüze Türk Spor Teşkilatlanması. M. İlkın (ed.), *Sporda Güncel Araştırmalar* (1.baskı, s.185-204). Gece Kitaplığı.
- Oettingen, G., Mayer, D., Timur Sevincer, A., Stephens, E. J., Pak, H. J. & Hagenah, M. (2009). Mental contrasting and goal commitment: The mediating role of energization. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35(5), 608-622.
- Özbey, Ö. & Göküş, M. (2022). Kamu hizmeti olarak gençlik ve spor bakanlığı faaliyetlerinin incelenmesi: spor hizmetleri örneği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 113-128.
- Özdiñç, Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin sporun ve spora katılımın sosyalleşmeyle ilişkisi üzerine görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 77-84.
- Özlü K., Çekin, R. & Kurnaz, F. (2022). Spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin sporda psikolojik ihtiyaçlarının incelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1, 48-65.
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi: sevgi eğitimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198.
- Özşaker, M. (2014). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılamama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 126-131.

- Polat, L. (2020). *Öğretmen profesyonelizminin bir yordayıcısı olarak öğrenme merkezli liderlik (Learning Centered Leadership as a Predictor of Teacher Professionalism)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karabük Üniversitesi.
- Resmî Gazete. (1999, Ekim). *ÖBESTY özel beden eğitimi ve spor tesisleri yönetmeliği*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4191&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Resmî Gazete. (2004, Kasım). *DK dernekler kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5253.pdf>
- Resmî Gazete. (2004, Temmuz). *BBK büyükşehir belediye kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216-20080702.pdf>
- Resmî Gazete. (2005, Temmuz). *BBK büyükşehir belediye kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5393&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Resmî Gazete. (2018). *CBK cumhurbaşkanlığı kararnameleri*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180710-1.pdf>
- Resmî Gazete. (2022, Nisan). *SKSFK spor kulüpleri ve spor federasyonları kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.7405.pdf>
- Sabah, S., & Çankaya, S. (2021). Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören farklı branşlara sahip öğrencilerin sportmenlik düzeylerinin incelenmesi. *Turkish Studies-Social Sciences*, 16(2).
- Sabirli, L. (2024). Spor bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerin olumsuz değerlendirilme korkusu ve empatik eğilim düzeylerinin sportmenlik yönelimi. [Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Sari, G. A., Rohmah, L., & Nadlifah, N. (2019). Teacher professionalism in improving children. in annual conference on Islamic early childhood education. *ACIECE*, 4, 367-378.
- Seçer, H. Ş., & Seçer, B. (2007). Örgütlerde üretkenlik karşıtı iş davranışları: belirleyicileri ve önlenmesi. *TISK Akademi*, 2(4).
- Shin, S., Chiu, W. & Lee, H. W. (2018). For a better campus sporting experience: Scale development and validation of the collegiate sportscape scale. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 22, 22-30.

- Sivrikaya, Ö. & Pehlivan, M. (2015). Determination of factors that effect university students about doing sport. *Sports Management and Information Technologies*, 10(1), 37-47.
- STİGM Sivil Toplum İlişkiler Genel Müdürlüğü (2022, Mart). *Derneklerin faaliyet alanlarına göre dağılımı*. <https://www.siviltoplum.gov.tr/derneklerin-faaliyet-alanlarına-gore-dagilimi>
- Stoll, L. (2009). Capacity building for school improvement or creating capacity for learning? A changing landscape. *Journal of Educational Change*, 10(2-3), 115-127.
- Süleymanoğulları, M., Doğar, A. & Bayraktar, G. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin hedef bağlılığı düzeylerinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 173-183.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2, 248-266.
- Şahin, M. O., & Yıldırım, A. (2023). Hokey sporcularının sportmenlik düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 26-35.
- Talas, M. (2011). Sivil toplum kuruluşları ve Türkiye perspektifi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 29, 387-401.
- TASKK (2022). *TASKK tüzüğü*. <https://www.taskk.org.tr/taskk-tuzugu-205453-sayfasi>
- Tavşancıl, E. (2014). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi (5. Baskı). Nobel Yayınevi.
- Tezcan, M. (1977). Boş zamanlar sosyolojisi. Doğan Matbaası.
- Türk Dil Kurumu (2024). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/>
- Türk Spor Vakfı (1974, Kasım). *Vakıf senedi*. <https://turksporvakfi.org/hakkimizda/vakif-senedi/>
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (2020, Ağustos). *Kanun ve kararlar başkanlığı*. https://www.tbmm.gov.tr/yayinlar/2021/TC_Anayasasi_ve_TBMM_Ic_Tuzugu.pdf
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (2022). *Hakkımızda*. <https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Biz-Kimiz>

- Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu (2013). *Hakkımızda*. <https://www.tusf.org/>
- Ural, A. & Kılıç, İ. (2006). Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi (2. baskı). Detay Yayıncılık.
- Yalçın, Y. G., Tek, T., & Çetin, M. Ç. (2020). Amatör olarak spor yapan üniversite öğrencilerinin sportmenlik yönelimlerinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 29-34.
- Yıldıran, İ., Yetim, A., & Şenel, Ö. (1996). Farklı cinsiyetteki lise öğrencilerinin beden eğitimi dersinden beklentileri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 52-59.
- Yıldız, E. & Çetin, Z. (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 54-66.
- Yılmaz, A. & Esentürk, O. K. (2020). Üniversite spor ortamı ölçeği (ÜSOÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(15), 1699-1724.
- Yildiz, A. B., & Tolukan, E. (2023). Profesyonelizmin takım sporcularının şiddet eğilimi üzerindeki etkisi. *Journal of ROL Sport Sciences*, 4(1), 117-127.
- YÖKSİSDB (1984). *Mevzuat metni*. <https://www.mevzuat.gov.tr/>
- YÖKYHK (1961). *Mevzuat metni*. <https://www.mevzuat.gov.tr/>
- Yücel A.S., Atalay A., & Korkmaz, M. (2016). Türkiye'de yerel yönetimler ve spor hizmetleri (1. Baskı). Nobel Yayınevi.
- Yükseköğretim Kanunu (1981, Kasım). *Mevzuat metni*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2547&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

EKLER

EK 1. Etik Kurul İzni

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

OTURUM TARİHİ	OTURUM SAYISI	KARAR SAYISI
02/11/2023	08	2023-205

KARAR NO: 2023-205

Dr. Öğr. Üyesi Prof. Dr. Alparslan İNCE'nin "Sporcularda Üniversite Spor Ortamı İle Profesyonellik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışması etik yönden incelendi.

Dr. Öğr. Üyesi Prof. Dr. Alparslan İNCE'nin "Sporcularda Üniversite Spor Ortamı İle Profesyonellik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı çalışmasının etik yönden uygun olduğuna, toplantıya katılanların oy birliği ile karar verildi.

EK 2. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Kullanım İzni

Üniversite Spor Ortamı Ölçeği Kullanım İzni Gelen Kutusu X

Mücahid Hamza Çetin

Alıcı:

Sayın Doç. Dr. Aynur YILMAZ, hocam merhabalar.

Ben Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans yapmakta olan Mücahid Hamza ÇETİN.

Değerli hocam siz ve Doç. Dr. Oğuz Kaan ESENTÜRK hocam tarafından Türkiye'ye uyarlanan Üniversite Spor Ortamı Ölçeği'ni izniniz olursa yüksek lisans tezimde kullanmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

Aynur Yılmaz

Alıcı: ben

Merhaba, "Üniversite spor ortamı ölçeği"ni bilimsel araştırmanızda kullanabilirsiniz. Tezinizde başarılar diliyorum. Ölçekte yer alan boyut ve maddeler ekte word dosyasında sunulmuştur. İyi çalışmalar dilerim.

> Mücahid Hamza Çetin

EK 3. Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği Kullanım İzni

Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği İzni Geten Kutusu X

Mücahid Hamza Çetin

Alıcı

Sayın Doç. Dr. Nuri Berk GÜNGÖR hocam merhabalar.

Ben Ordu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapmakta olan Mücahid Hamza ÇETİN.

Değerli hocam siz ve Doç. Dr. Serkan KURTIPEK ile Prof. Dr. Ekrem Levent İLHAN hocaların tarafından geliştirilen Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği'ni izniniz olursa yüksek lisans tezimde kullanmak istiyorum. Teşekkür ederim.

 BERK GÜNGÖR

Alıcı: ben

Sayın Çetin, ölçeği tezinizde kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar dilerim.

Mücahid Hamza Çetin 8 Eyl 2023 Cum, 14:27 tarihinde şunu yazdı:

EK 4. Üniversite Spor Ortamı Ölçeği

	Maddeler	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Spor derslerine katıldıktan sonra fiziksel becerilerimin arttığını düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
2	Spor dersleri fiziksel becerilerimi geliştirmeye yardımcı olur.	1	2	3	4	5	6	7
3	Spor derslerine katıldıktan sonra fiziksel uygunluk seviyemin arttığını hissediyorum.	1	2	3	4	5	6	7
4	Spor derslerinde yaptığım etkinlikler beceri performansımı geliştirir.	1	2	3	4	5	6	7
5	Spor tesislerinin temizliği mükemmeldir.	1	2	3	4	5	6	7
6	Spor tesislerinin görsel olarak dış görünümü dikkat çekicidir.	1	2	3	4	5	6	7
7	Spor tesislerindeki ekipman ve donanım fiziksel açıdan yeterlidir.	1	2	3	4	5	6	7
8	Spor tesislerinin sıcaklık, havalandırma, ses ve koku gibi çevresel koşulları iyidir.	1	2	3	4	5	6	7
9	Üniversiteyi temsilen yapılan spor müsabakalarında desteklediğim takımın performansına odaklanırım.	1	2	3	4	5	6	7
10	Üniversiteyi temsilen yapılan spor müsabakalarında benim için önemli olan tek şey takımımın kazandığını görmektir.	1	2	3	4	5	6	7
11	Üniversiteyi temsilen yapılan spor müsabakalarının kalitesi nasıl olursa olsun desteklediğim takımın kazanmasını isterim.	1	2	3	4	5	6	7
12	Üniversite spor kulüpleri sosyal etkileşim açısından bana birçok fırsat sağlar.	1	2	3	4	5	6	7
13	Üniversitede yapılan spor etkinliklerine katılarak birçok arkadaş kazanırım.	1	2	3	4	5	6	7
14	Üniversitede yapılan spor etkinliklerindeki sosyal etkileşimden hoşlanırım.	1	2	3	4	5	6	7

EK 5. Sporcular İçin Profesyonelizm Ölçeği

Değerli katılımcı; aşağıdaki her bir ifadeyi inceleyerek, ifadenin size uygunluğunu yandaki seçeneklerden birini işaretleyerek belirtiniz.		<u>Hiç Katılmıyorum</u>	<u>Katılmıyorum</u>	<u>Kararsızım</u>	<u>Katılıyorum</u>	<u>Tamamen Katılıyorum</u>
1	Bir sporcuya yakışır davranışlar sergilerim.	1	2	3	4	5
2	Sporcu arkadaşlarımla etkili bir iletişim kurarım.	1	2	3	4	5
3	Branşımla ilgili gereken bilgi, beceri ve yeteneğe sahibim.	1	2	3	4	5
4	Performansımı geliştirmek için sürekli çaba gösteririm.	1	2	3	4	5
5	Bir sporcu olarak başkalarının (sportif paydaşlar) değerlendirmelerini önemserim.	1	2	3	4	5
6	Bir sporcu olarak tüm zorlukların (baskı, başarısızlık, sakatlık vb.) üstesinden gelirim.	1	2	3	4	5
7	Branşıma yönelik bir kariyer planına sahibim.	1	2	3	4	5
8	Sporcu olarak görev ve sorumluluklarımı en iyi şekilde yaparım.	1	2	3	4	5
9	Bir sporcu olarak sorumluluk almaktan kaçınmam.	1	2	3	4	5
10	Sporculuğun benim için bir yaşam biçimi olduğunu düşünürüm.	1	2	3	4	5
11	Elde ettiğim deneyimleri sportif performansıma yansıtırım.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Mücahid Hamza ÇETİN

Doğum Yeri :

Doğum Tarihi :

Yabancı Dili :

E-posta :

İletişim Bilgileri :

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/ Program	Üniversite	Yıl
Y. Lisans	Beden Eğitimi ve Spor ABD	Ordu Üniversitesi	2021-
Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	Ordu Üniversitesi	2018